

IHS

Budapest.

CHRISTIA VINCULUM CARITATIS

ERENCES KÖZLÖNY

A ferencesek körmenetben vonulnak abba a kápolnába, ahol az Alvernán Szent Ferenc Atyánk Jézus sebhelyeit kapta.

Az egész világ katolikusai

itt voltak velünk szívükkel az Eucharisztikus Kongresszus napjaiban. Együtt imádták, szerették és engesztelték kérő-esdő szavukkal isteni Vendégünket, éltető Királyunkat, lelkiünk tápláló Pásztorát. Jöttek a szívek és hosszú látható és még inkább láthatatlan sorokban borultak le irányító Központjuk előtt. Az örökkévalóság halhatatlan és láthatatlan Királyának akartak önkéntes hódolattal és alázatos örömmel hódolni.

Senkise kényszerítette őket, külső jutalom se várt rájuk. sőt óriási áldozatokat hoztak, ijesztgetésekkel, kellemetlenkedésekkel is számolniok kellett, mégis elhozták vagy elküldték szívük-lelkiük melegét, áhítatát, imádó szeretetét! Hiszen Királyunkról volt szó, Éltetőjük hívta, jó Pásztoruk hangját hallották meg. A fehér Ostya fénye sugárzott szét mindenfelé és még a zárt ajtók mögé is hatott melegítő, átalakító ereje.

Ledőltek a dédelgetett bálványok és a megdicsőült Üdvözítő előtt kitárultak a régen elárvult helyiségek. Asztalához siettek kicsinyek és nagyok, hogy Belőle éljenek. Meghajoltak Előtte, mert érezték, hogy Ő az Út, az Igazság és az Élet. Vezet igazságaival, éltet Önmagával és kegyelmeivel, a boldogság biztos ösvénye példájával.

Annyi bennünk az igazi élet, amennyire Szerinte igazodunk, és akkora a boldogtalanságunk, amennyire Tőle eltávolodtunk. Olyan kemények és szilárdak vagyunk a harcban, amilyen közel állunk Őhozzá. És úgy lágyul meg szívünk embertársainkkal szemben, amilyen fokban kezdi Szíve a mienket átalakítani. Aki üreslelkű, abban Téged nem igen ismernek. Aki nem megértő mások bajával szemben, azzal Te nem vagy meghitt barátságban.

Magasra emelték oltárodát, hiszen annak az Égben kellene fénylenie. Te azonban itt köztünk ütötted fel szelíd trónodat. Nem angyalokat kívántál ide Magad köré, hanem botorkáló emberi szíveket. Nem tiszta szellemek képezik udvarodat, hanem tisztulásért, világosságért és fölemelkedésért könyörgő gyarló emberek. A harcban állók emelik Feléd kezüket, és a halálraszántak várják segítő, biztató tekintetedet.

Ha velük vagy, élet számukra a halál. Ha bennük lakozol, boldogítja őket a küzdelem. Ha szereteted meghihleti őket, elfelejtik, hogy a siralom völgyében járnak. Nézz hát reánk és fehér világot ragyogásából árasz szívünkbe minél többet, hogy naponta vonuljunk mi is Hozzád és hívő bizalommal öleljük magunkhoz keresztjeinket. Emelj föl bennünket Alverna fenkölt légkörébe és avass be mindnyájunkat rejtett éle-
ted titkaiba.

A baskiriai ferences hittérítők emléke.

Írta: Dr. Bendefy László.

A nagy sárگا vihar, a tatárjárás után új hittérítő rajok mennek Keletre, az óriási kiterjedésű Tatárországba. Ezek már túlnyomó részben ferences szerzetesekből állanak. Miként a tatárdulás előtti keleti hittérítő csoportok csakis magyar szerzetesek soraiból kerültek ki, a XIV. század első felében a keleti hittérítők sorában is főleg magyar ferences testvérek tűnnek ki buzgalmmal.

Közülök jónéhányat névszerint is ismerünk. Így a legjelentősebbek közé kell sorolnunk Magyar Johanka testvért. Ő negyedmagával, éspedig két magyar testvérrel és az angol Vilmostal hat kerek esztendeig tartózkodott Baskiriában, vagy más szóval a Julianus domonkos szerzetes által föllet Magna Hungáriában.

Dicséretes buzgalmuokról és elért eredményeikről Caesenai Mihály generálishoz ítézett levele számol be.¹⁾ Ha csakis a hittérítői tevékenységre szorítkozunk, amely most leginkább érdekel bennünket, Johanka és társai teljesítménye előtt elismerő tisztelettel kell megállanunk. Johanka és ferences testvérei hosszú éveket, talán évtizedeket töltöttek Keleten. Ebből az időből hat kerek esztendő esik Baskiriára, az uralaljai magyarok földjére. Levele lelkes szavakban számol be munkájuk eredményeiről: "... mi, akik Krisztus nevéért fáradozva nyomon követjük a tatárok táborát, mérhetetlen lelki haszonnal dolgozunk. Ügyszólván egész nap nem teszünk mást, mint keresztelünk és bérmálunk, prédikálunk és tanítunk, gyóntatunk és vigasztalunk, de nagyon sokszor, szinte nap-nap után a késő éjszakába is belenyúlunk munkánk. Mert egyes tájakon olyannyira megsokasodott a keresztény hívek száma, hogy becsülésünk szerint vetekszik a hitelenekével."

Nem kell bővebb magyarázat annak megértéséhez, hogy ezekben a szerény sorokban milyen hatalmas munkásság, milyen feltétlen odaadás, milyen elszántság rejtőzik. Betűszerint is olvassuk később, hogy hosszú időre súlyos börtönbüntetést is szenvedett Johanka és az angol Vilmos testvér, mivel nem hajlandók letenni arról, hogy a mohamedánok között is hirdessék a krisztusi Egyház tanítását. Bebörtönözésük tisztán megállapíthatóan 1319-re, vagy 1320-ra esett, mert hiszen kiszabadulásuk után azonnal otthagyták az erőszakos mohamedánok földjét és Baskiria szomszédságába költöztek a tatárok vándorló táborával egyetemben.

Tehát ők is felhagytak a helyhez kötött pasztorációval, a hívek lelki gondozásával, noha azt írja Johanka testvér, hogy így is a kora reggeli óráktól csillagos estig elfoglalja őket a keresztség, bérmálás és bűnbánat szentségének kiszolgáltatása, mert mindig új és új hívek szaporítják a nyáját. Már annyira megszorodtak a katolikus hívek, hogy a Keleten működő testvérek kénytelenek — kolostorukat odahagyva — egyes vidékeket fölkeresni. Ők a vándorló törzsek szállásain tartózkodnak és a nekik juttatott adományokból igen sok foglyot kiváltak. Természetesen ennek következtében a kolostorok nagyrészt kiürültek és kevés a testvér azok benépesítésére.

Már ezért is van szükség új és új hittérítőkre, de még ezen felül más okok is sürgetően követelik azokat. Ezek legfontosabbika az, hogy „még sokkal több eredményt érnek el azok a testvérek, akik állandóan nyomon kísérik a mozgó táborokat." Ilyen vándoréletre adta a fejét Johanka és Vilmos testvér is hat esztendő baskiriai tartózkodás után.

Ők csak egyesek a hittérítő ferencesek népes családjából. A munkának részesei. A nagy műben kicsiny, de jelentős láncszemek. Sikerült előkészíteniök a talajt ahhoz, hogy a következő években a krisztusi tanok

még nagyobb tért hódítsanak. Jelentőség dolgában itt a Szibír tartománybeli eseményeket említjük meg. Szibír nagy város és tartomány volt a XIV. században a Tobol és Irtisz folyók torkolatának szögében. Vezető szerepére jellemző, hogy később eről a tartományról kapta a mai Szibíria a nevét. Szibír tehát szomszédos volt északkeleten Baskiriával. Így történhetett, hogy egy alkalommal Szibirből követek érkeztek Baskiriának abba a falujába, ahol Johanka és társa tartózkodtak, és azt kérték a már kereszténnyé lett baskiriai bírótól, Johanka társaságából (négyen voltak) küldjön hozzájuk kettőt, hogy azok őket is megkereszteljék. Annyira élt bennük a kereszténnyé létel vágya, hogy a következő üzenetet tolmácsolták: „Ha a városokban akarnak megszállani, bármerre Szibirben, ahol nekik tetszik, templomokat és kolostorokat építtetünk számukra; ha táborunkat akarják követni, ellátjuk őket minden szükségessel; ha pedig nem akarnak tovább nálunk időzni, a tulajdon hálunkon visszük vissza őket hozzátok. Csak jöjjenek, kereszteljenek meg és tanítsanak rá bennünket vallásukra. De ha vonakodnának hozzánk jönni, Istenük kérje számon kezűkből mindazoknak lelkét, akiket megmenthettek volna.”

Johanka és Vilmos testvér nem vállalhatták a fáradságos küldetést, mert a börtönbüntetés nagyon megviselte őket, de eltávoztuk után ismét igen tevékeny és buzgó testvér folytatta munkájukat, a német *Henrik* fráter.

Henrik testvér ugyancsak huzamosabb időt töltött Baskiriában, ahol nemcsak a köznép körében sikerült a keresztény hitet terjesztenie, hanem megkeresztelte a leigázott magyarság alkirályát (*Tharmagar-magyar tarkhán*²), sőt még a vérbeli tatár főkormányzót, *Estokist* is, nagyszámú családjával egyetemben. Ez az eredmény kétségtől óriási lökést adott a baskiriai hittérítésnek és ezzel együtt kedvezően segítette elő a többi keleti és északi nép megtérését is.

Henrik testvér, észak-tatárországi vikárius nem egyedül végezte áldásos munkáját, hanem — miként azt Caesenai Mihály generális leveléből tudjuk³ — Olaszországból két, a hegyekentúli provinciákból pedig négy-négy alkalmas és önként jelentkező testvért vihetett magával segítségül.

A tatárországi hittérítés tehát virágjában volt és Isten különös áldása kísérte. Évről-évre nagyobb arányban bontakozott ki az eredmény. Különösen nekilendült pedig akkor, amikor a magyar *Illés testvér* is bekapcsolódott a hittérítő munkába. Fr. *Illés Üzbég nagykán* fiának, *Tini bégnek* szolgálatában állott és minden igyekezetével azon volt, hogy urának családját a kereszténység ügyének megnyerje. Az adottság megvolt, *Üzbég kánnak* anyja *Mária* ugvanis II. *Andronikosz* görög császár (1283—1328) leánya, keresztény nő volt. Annyi bizonyos, hogy *Üzbég* uralkodása alatt nem kellett a keleti keresztényeknek a mohamedánoktól szenvedniök. Nem rombolták le és nem égették fel templomaikat, nem dűlták fel kolostoraikat, nem törték szét harangjaikat, miként a megelőző időkben az ilyesfajta esetek nem mentek ritkaságként.

Illés testvér távol-keleti munkásságának renkívüli jelentőségére nagyon jellemző, hogy mikor XII. *Benedek* pápa négy ferencendi szerzetesből álló követséget küld a tatár fejedelmekhez (1338), a követség egyik tagját *Magyarországi Gergelyt* *Illés testvér*hez szóló, külön ajánló levéllel látja el, amelyben hathatós védelmébe ajánlja követeit.⁴ *Illés testvér* teljes mértékben megfelel a pápa óhájának, sőt pár év múlva ő maga vezeti a kán követeit az avignoni pápai udvarba. A követség tagjai között két kaffai keresztény urat is láttunk.⁵ A mind sűrűbben megforduló követségek által elért eredményként mind nagyobb tér nyílik a katolikus hittérítők számára és a keleti ferences konventek száma örvendetesen gyarapodik.

A magyarországi ferencrendiek történetének ez a fejezete a legdicsőbb momentumok közé tartozik. Szinte követelően sürgeti, hogy a dicsőséges évtizedek emléke, az elért rengeteg eredmény méltó módon örökíttessék meg.

Ebbeli kötelességünket kihangsúlyozza a Szentév, de követeli és sürgeti egy másik körülmény is. Ma világnézetek harcában élünk. Egyik oldalon Krisztus és az erkölcsi világregend, a másikon különböző nevéken és alakokban felbukkanó antikrisztusok és hamis próféták. Mi volna alkalmasabb arra, hogy a keresztény öntudatot állandóan ébrentartsa, sőt növelje katolikus testvéreinkben, ha nem az áldozatos, tevékeny és nagy eredményeket felmutató magyar katolikus múlt minél hatásosabb és minél gyakoribb kihangsúlyozása!?

Ezek a gondolatok vezettek arra az elhatározásra, hogy lépéseket tegyek a baskiriai és tatárországi, középkori ferencrendi magyar hittérítő testvérek nevének és munkásságának díszes emléktáblával való megörökítésére.

Ez az emléktábla alkalmas és hivatott lesz arra is, hogy emlékeztessen bennünket a távoli Baskiriában ma is élő baskir-magyar testvéreinkre.

Az emléktáblát Budapesten a Ferenciek terén lévő ferences templom Kossuth Lajos-utcai oldalának utolsó ablaka alá szánjuk. Itt lesz a legméltóbb s egyúttal a legforgalmasabb helyen, itt tűnik fel leghamarabb a Budapesten megforduló vidékieknek és idegeneknek is.

A szöveg lehetne a következő:

Szent Ferenc Fiai áldott emlékének szentelte e táblát az utókor kegyele, hogy megörökítse azoknak a hős hittérítőknek nevét, akik elvittek a világ Világosságát a tatár birodalomba olvasztott, távoli Baskiria, azaz

Magna Hungária

Baskir-Magyar lakosai közé. A magyar Fr. Johanca két magyar testvérrel és Fr. Willelmus angol testvérrel egyetemben 1314—1320 között bátran hirdette az Úr igéit Baskiriában s munkásságukért súlyos börtönbüntetést szenvedtek. Utódjuk, a német Fr. Henricus befejezte elődjei nagy művét és megkeresztelte a baskir-magyarok tarkhánját (alkirályát), sőt még a tatár főkormányzót, Estokist is, nagyszámú családjukkal, népségükkel

Egyetemben

Magyarországi Gergely testvér XII. Benedek pápa levelét viszi (1338) magyar Illés testvérhez, aki 1330—1340 táján a hatalmas Üzbég kán fiának, Tini bégnek udvarában igen tevékenyen és eredményesen munkálkodott a kereszténységnek a

Tatár birodalom

Országaiban való elterjedéséért. 1340-ben Illés maga vezeti Üzbég kán követeit a pápa avignoni udvarába. Illés testvér buzgalmának gyű-

Jegyzetek. ¹⁾ Balanyi Magyar Johanka testvér levele a tatárországi missziókról, 1320-ból Fer. Közl. 1927. dec. — 1928. jan. (2 folytatás)

Bendefy: Johanka testvér levelének tudományos jelentősége.

Fer. Közl. 1937. jan. és márc. (2 folyt.)

²⁾ Tarkhán tarján = alkirály; v. ö. Németh Gy. A honfoglaló magyarság kialakulása Bpest, 1930. (255—261 old.) Akad. kiad.

³⁾ Kelt 1322. június 15-én Perugiában. (Arch. Franc. Hist. 1924. 70—71. old.)

⁴⁾ L. Wadding: Annales Minorum. VI. k. 214 s. kk. 11. — V. ö. Balanyi: Adatok a ferencrendiek tatárországi történetéhez. Kat. Szemle 1925. (39 kt.) 84 o.

⁵⁾ Wadding id. m. 227 o.

mölcseként a következő években a kereszténység még nagyobb hódításokat tett Tatárországban és az újonnan épült kolostorokat a ferences hittérítők hősei szállották meg.

Üttörő munkásságuk emlékéet kegyelettel őrizi az Újhaza magyarsága és a tudomány.

Az emléktáblán két ferences megáldja az előttük keresztény alázattal térdeplő baskir-magyart; háttérben két magyar áll.

Az emléktábla anyaga vörös márvány. Középső része faragott, a kétoldali szövegtábla csiszolt, vésett és aranyozott betűkkel.

Reméljük, hogy katolikus testvéreink szívesen karolják fel az eszmét és buzgalomukkal segítségünkre lesznek annak megvalósításában.

Új szent, új jel, új biztatás.

Irta: P. Szabó Lípót O. F. M.

Húsvét napján ment végbe Szent Szalvátor ferences laikus testvér ünnepélyes szenttéavatása. Ez örvendetes tény jelentőségét nem a pazarul kivilágított San Pietro reflektoraiból veszi, nem a megjelent ismertetésekéből, nem is a pompás szertartásokból, hanem a hősie emberbaráti szeretetből. Ez ragyog belőle felénk és e fénykéve hozta üzenet az, ami a szenttéavatelások gyakorlati célzata: kövessük az ünnepelet!

„Az ő kora nem a mi korunk, az ő életkörülményei nem a mi életünk” — mondják. Lehet így is mondani. De ugyanakkor igazabban szólunk, ha bátor fordulattal az érem másik oldalát tekintjük: Ember volt, mint mi, de nagyobb akaratú, és bajvívóként, óriás módjára küzdve tört célja biztos elérésére. Tökéletesebben igyekezett szeretni, hogy Istenhez közelebb jusson. Főeszköze az emberek érényes szeretele volt.

Szent Szalvátor 1513-ban született Katalóniában. Elszegényedett szüleinek a gondok barázdája jutott szántófüldül. Szalvátor cipésmesterhez került szakmát tanulni. A ferencesek rendjébe lép 22 éves korában és ezzel kezdődik meg a csodákkal keretezett küzdelmes élet. Már akkor is lelkét a Szentháromság hittikában fürdette, amikor háromlábú széken mestersegét üzte; és midőn a bőrt lyuggatta, tudott a sebhelyekkel ékes Assisi Ferenc Atyával a Felfeszített kinszenvedésén sírni; zárdában élve pedig nyitva tudta hagyni szíve portáját az ezer nyomorral küzdő felebarát bebecsátására: Ezrével gyógyította meg a hozzá folyamodó betegeket, — jegyzi fel róla a krónikás.

Imhol a nem is megvalósíthatatlan buzdítás e pár adat nyomán. Szegények, nyomorultak, segélyre szorulók mindig lesznek köztünk. Ha csodásan nem, hát tehetségünk szerint segítsünk, ahol tudunk!

Igaz, sok csodat művelt és mi még egyet sem. Terülj, terülj asztalkám módjára nem készült el a mi megszorultságunk feloldására az el nem készített ebéd, mint ahogy az ő életében olvassuk. Nem azt kell áhitanunk életében, ami bámulatos, hanem átvenni és átvinni az életbe, ami megvalósítható. *Ha nem tehetjük, amit tett, tegyünk úgy, ahogyan tett!*

Hogyan is tett ő? Mindent úgy, ahogy a legtehetsőbb volt Isten előtt. Az Úr azt akarta, hogy Szentünk kezén át jusson el a felebaráthoz minden értékes adománya. Ő pedig szólott: „Ime, Uram, itt vagyok! Használj eszközül!” Tudhatta, hogy Mózes kezén ment át a manna, a lürj, és hálaként mormogó dohogás lett jutalma; ő sem számíthatott másra. Gyanúsítás, feljelentés lett csodáira a visszhang: boszorkánymesterkedésnek

minősítették a jeleket, amelyeket az Ég küldött. „Legyen” — mondotta hősiesen — „lelkismeretem nem vádol, teszmem a jót, amíg bírom”.

Itt álljunk meg. Vádolták, mert jót tett. Itt van a nagy lecke; és ő a miatt vissza nem lépett! Gáncs érjen, üldöznek bár, hálátlanságnak nézzünk elébe; ez nem ok, hogy megszűnjék alamiznás kezünk hinteni az irgalmas szeretet kincseit. Követ dob a világ a jótékonyok angyalaira, ez nem ok, hogy az irgalmas szamaritanusok ezután le ne hajoljanak és ellenségük sebét be ne kötözzék.

Rendtársai tesznek lépéseket, hogy idegenbe menjen. Spanyolországból Cagliariába, Szardiniába kerül, név্রেjtve, ismeretlenül, szerény beosztással. Szalvátor a szent, Szalvátor, a Mester követője e miatt nem lett kisebb és legkevésbé megvetett az Égtől. Ő így gondolkozott: „Ha nem Isten volna, amit tettem, javamra válik, hogy megakadályoznak a bűnös dolgokban; ha pedig Tőle van, majd módját ejti a Hatalmas, hogy felragyogtassa igazságát”. Így is történt. Szalvátor testvért még hazájában II. Fülöp ki-tüntetően fölkereste. Isten megdicsőítette őt, s jelt mutatott benne a Mester-hírdette ezen szónak igazolására: „Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért!” Ezrével sereglettek köréje a segítő csodáira várók. Holta után a mai napig teste csodálatos hajlékonyságban maradt meg romlatlanul.

A csodákat művelő Szent Szalvátort bámulhatjuk; e csodák legyenek számunkra biztosíték, hogy Isten küldötte őt. A szép erényű, felebarátol Istenért szerető Isten szolgáját kövessük. Főleg azért adta őt nekünk az Ég, hogy megtanuljuk tőle Isten oltalmazóként mindig magunk mellett tudni, szeretni tevékenyen, hálát embertől nem várva; ebben út és biztatás számunkra a ferences segítő testvér, Szent Szalvátor.

Békülj meg!

Egy falusi gazdáné résztvett a Jézus Szíve ájtatosságon, azután oda-ült Szűz Mária oltára elé és elvégezte rózsafüzérért is. A templomból ki-jövet, a kapuban összetalálkozott szomszédnőjével, a szabónővel. Már régen haragkoskodott vele, mert csirkéi átjöttek az ő kertjébe. A szabónő ugyan bocsánatot kért, de ő mégis mindenféle csöcseléknek nevezte szomszédait.

— Jó napot adjon Isten! Ájtatosságon volt? — szólította meg a szabónő a gazdánénkat, de ő nem felelt. — Kell is nekem a te köszöné-sed, szent liba! — gondolta és kihúzva magát szó nélkül tovább lendült.

Sokan a legcsekélyebb sértést is halálos komolyan veszik, évekre megjegyzik s megbocsátani a világerért sem akarnak. Pedig inkább az Evangélium szavait jegyeznék meg: Ha adományaidat az oltárhoz viszed és eszedbe jut, hogy testvéreddel haragban vagy, hagyj adományodat az oltárnál, békülj meg testvéreddel s aztán jöjj vissza és áldozz.

Ezekből a szavakból világos, mennyire szükséges a békülés. Istennek nem kell áldozatod, ha felebarátoddal haragban vagy. Ilyen állapotban minden imád, szentmishallgatásod, szentségvételed értéktelen Isten előtt, sőt bűnös, mert: *aki testvérét gyűlöli, gyilkos!*

Jézus Szent Szívének tisztelete föltételezi a megbocsájtást és a feledést el mindent, hanem szeretettel és rábeszéléssel hassunk oda, hogy minél több haragtartó szívbe visszatérjen a megértő szeretet. A nagy kilenced tartására minél több testvérünket beszéljük rá, de kössük lelkükre, hogy előtte komolyan béküljenek ki mindenkivel!

Sohasem állt ezek és ezek jelenlétében a mikrofon előtt, hogy a hanghullámok suhanó szárnyain az életről, a politikáról, vagy örömről szónokoljon, sohasem látta a párizsi Notre Dame-templom történelmi szónokát, ahonnan az emberi szellem legnagyobbjai szórták Isten igéjének magját a hallgatóság lelkébe. Erdemrend nem csillogott durva szőrcsuháján, finom selyem és csengő pénz sohasem volt birtokában. Könyvek büszke foliánsai nem hordják fehér homlokukon nevét. Egyszerű ember volt. Ugy látszott, arra volt kiszemelve, hogy néhány évtized múlva szerényen és csendesen, ahogyan élt, merüljön alá az ismeretlenség homályába.

De nem így történt! Egy hatalmas világváros szíve dobbant fel fájdalmasan, amikor 1934. okt. 30-án Rio de Janeiróban örök álmra hűnyta le szemét egy német franciskánus: P. Neuhaus Rogér. Rio de Janeiró gyászba borult. A parlament kitűzte a gyászlobogót, ünnepélyes gyászülést tartott az államtanács és a szemek százezreiben könny csillogott. Rio de Janeiró gyászolt! Gyászolt egy egyszerű, halkszavú, aszkéta papot, aki második Ferencként járta a világváros aszfaltrengetegét, örömet, fényt, boldogságot és derűt sugározva szerteszét. És mikor az ünnepélyes reggeli csendben a bazilikák és templomok kis és nagy harangjai tompa fájdalommal siratták halottjukat, akkor egy pillanatra megállt egész Rio de Janeiróban az élet és egy megdicsőült lélek fényes árnyéka borult a város fölé. Azon a reggelen az árva gyermekek sírva ébredtek, a betegek száza megdöbbsent félelemmel meredtek a gyásztól terhes csendbe, a bennszülöttek merev arccal tekintettek az égre és Rio de Janeiró érseke sírva mondotta el reggeli szentmiséjét.

P. Rogér meghalt! A szelidlelkű atya és jóbarát nincs többé!

És halálának híre villámgyorsan terjedt el Brazília őserdeinek magányában élő bugresek (bennszülöttek) között, majd óriási gyűrkben átvonult a hatalmas országon, átsuhant világrészekeken és tengeren és tompa kongással csapott le a nagy Halott szülőföldjén, a német Birodalom egyik kis községére, Borkenre. És azonnal szárnyra kelt egy kis szócska, amely távoli világrészek felett még mindig ott lebeg, ott ég a várakozás feszülő csendjében: Szent volt!

1863-ban született német szülőktől. Apja négy gyermekes takácsmester volt. Henrik édesapja mesterségét kezdte tanulni és nagy ügyességre tett szert. Az isteni Gondviselésnek azonban más tervei voltak a gyermekkel. Plébánosának segítségével leteszi a vizsgákat és jelentkezik a ferencesek noviciátjában. Frater Rogér lesz az egyszerű parasztfiúból és most az önmegszentelődés éve következik. Itt tűnt fel először igen nagy szerénysége, alázatossága, bátorságos csendes kedélye és imádságos lelkülete. Órák hosszat térdepelt a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt, borzó imában kérve a missziós élet tövises koronáját, hogy így szolgálhassa az áldozatosan szeretett lelkek üdvét.

1890-ben, tehát 27 éves korában a paderborni püspök pappá szentelte. Egyik célját elérte tehát, s ott állt az oltár szent magaslatán a krisztusi csókkal homlokán és az Egyház láthatatlan gyűrűjével ujján. S csendesen, minden zajt elkerülve várt az isteni szózatra, amely el fogja hívni a messzeségbe, más világrészek ismeretlen vidékeire, a hitetlenség kietlen sivatagaira. És nem kellett sokáig várnia. 1891-ben október végén már felszállt a hajóra, hogy néhány ferences misszionárius kíséretében elinduljon új hazája felé.

Dec. 8-án érkezett meg Rio de Janeiróba, ahonnan hamarosan elindult kicsiny missziója felé, Thereseopolisba. Alighogy ott körülnézett, már ismét tovább kellett vándorolnia. Lagesben meghalt a pap és P. Rogér nevezték ki helyébe. Tíznapos fáradságos lovaglás után oda is megérkezett.

Mikor első vasárnap ünnepélyes szentmisét akart mondani, csodálkozva vette észre, hogy a sekrestyésen kívül egy áldott lélek sincs a templomban. Ez se csüggesztette el. Szemét az ég felé emelte és alázatosan, de forró rimázkodással mondta el szentmiséjét. Papi szíve megsúgta már előre, hogy itt nagy változások lesznek, hogy apostoli lelkületének itt diadalt kell aratnia. Fel fogja törni a lelkek pogány és istentelen ugarát és ha kell, vérével fogja öntözni az elszórt magot.

És fáradságtalanul tevékenykedett a nyomorult nép érdekében még a felsőbb körökben is. Hidakat, jó utakat, iskolákat követelt és védelmet a hatalmaskodók ellen és ilyenkor még Isten ostorával is fenyegetett. A fáradsalmak és nehézségek csak fokozták erejét. És szinte hihetetlen, de való, hogy a borkeni egyszerű szülők gyermeke 7 hónapi otlét után a szószék magaslatáról hirdette Isten igéjét — portugál nyelven. Ez volt az első feltűnő jelenség, hogy hirtelen szinte természetfölötti emlékező erővel rendelkezett, és csodákat művelt szavainak átütő ereje, amelyek mögött ott lüktetett papi szívének mérhetetlen szeretete.

A nép barátja.

Nem félt senkitől és semmitől. Minden kunyhóba, a legnyomorultabbba is, egyforma mosolygó arccal lépett be. Szíve híveiért dobogott. Szó szerint vette az Úr szavát és nem ült a gyóntatószékbe, hogy ott várja be híveit, hanem fölkereste őket otthonukban. Nem haladt el észrevétlenül az ingoványban fuldokló vagy bózotban vergődő bárány mellett, hanem karon fogva vitte el Jézus szentséges Szívére. Nem tudott haragudni a gorombaságokért sem, mert tudta, hogy hívei tudat alatt vágyva várnak az ő erős, de irgalmas kezére, hogy elvezesse őket Krisztushoz.

Érdeklődött munkájuk, imádságuk, testi-lelki bajaik iránt, tanácsokat adott, ápolta betegeiket, segített nekik a munkában, vigasztalata a szenvedőket, tanította a tudatlanokat, játszadozott gyermekekkel és szórta szeretetét szerleszté.

Különösen a gyóntatószék volt mindene. Valahogyan belelátott a lélek rejtett mélyére, ahol sokszor annyi salak volt, annyi elhanyagoltság és visszataszító nyomor, hogy azt csak az tudja megérteni, aki ismeri az őserdő erkölcsseit. Nem ijedti vissza még a leghosszabb éjjeli lovaglástól sem, s hiába sebeztek véresre az arcába csapódó faágak, sohasem panaszkodott. S hányszor megtörtént, hogy mire odaért, csak hullát talált. S ilyenkor az éjtszakát ott töltötte a szobában: az egyik sarokban a hulla, a másik sarokban ő. De akit élve talált, az menthetetlenül elveszett az ördög számára. S nagyon sokszor csodás gyógyulások álltak be távozása után. Mikor egyik rendtársa egyszer így szólt hozzá: „Nem a gyógyyszer, hanem áldásod gyógyítja meg a betegeket!” P. Rogér nem válaszolt, mert ő is szentül meg volt győződve a papi áldás hatásáról.

Ómaga a csodákon nem is csodálkozott. Nem ő tette. Nem is vett tudomást róluk. Egy ízben pl. hatalmas sáskahad ereszkedett Curitybanos szántóföldjeire. Hiába csaptak eszeveszett zenebonát a csörgők és dobok ereivel az éhínségtől rettegő bennszülöttek, ezek a kártékony állatok egy cseppet sem zavartatták magukat. Rövid idő múlva azonban nyugtalanodni kezdenek. Az út mentén egy igénytelen, barnacsuhás alak áll és keresztet vet rájuk. S ime: a sáskák azonnal fölemelkednek és sietve elhagyják a vidéket.

Félelmetes ellenségük volt a szabadkőműveseknek. Hajthatatlanul suhogtatta feléjük szavainak éles kardját és nem ijedt vissza komoly szemérményes fenyegetéseiktől sem. Sokszor járt ott mellette a halál, csontos markában az életet kettészelő kaszájával, de P. Rogér az Isten kezében volt. S ennek a küzdelemnek is az lett az eredménye, hogy legnagyobb ellenfeleit vagy Isten büntetése érte utól, hirtelen és többnyire megrendítő módon, vagy pedig megtértek.

Rogér atya egyszerűen nem tűrte, hogy az ördög beleszóljon a lelkek ügyébe. Ponta Altában űzte ki először az ördögöt 1898-ban. A beteg, illetve az ördögtől megszállott kérte magához. A Pater jelezte is érkezését. Aznap, mikor meg kellett volna érkeznie, a beteg így szólt: „A Pater már közeledik, de elfárasztom szamarát és nem fog máma már ide érkezni.” Tényleg, P. Rogér számára annyira kifáradt és kimerült útközben, hogy másikkal kellett folytatnia útját. Mikor a házhoz közeledett, már messziről hallotta a beteg ordítozását, akit néhány markos férfi is alig tudott megfékezni. P. Rogér meghintette szenteltvízzel, mire a beteg dühöngeni és ordítani kezdett, de Rogér atya csak annyit jegyzett meg: „Fogd be a szádl!” A szenteltvizet a beteg lótejnek nézte. Mikor a pap lefeküdt, a megszállott így kiabált: „A barát ágya nem rossz, de az otthoni még jobb!” Utána trágár szavakba tört ki. Az ottlevő fiatal emberek elnevelték magukat. Erre P. Rogér fölemelkedett ágyában és ünnepélyes hangon így szólt: „Ha te vagy az ördög, úgy Isten nevében parancsolom, pusztulj a pokol fenekére!” S a szerencsétlen ifjú azonnal meggyógyult.

És érdekes és jellemző, hogy P. Rogér jóformán sohasem járt el a rendes ördögűzés szertartása szerint, hanem egyszerű kereszttetéssel, szóval, vagy imával űzte ki az ördögöket.

A jövődölések embere.

Akárhogy is magyarázzuk, csűrjük-csavarjuk, való igaz, hogy P. Rogér jövődölt. Egyszerűen, hangzatos szavak és hókusz-pókuszok nélkül olyan dolgokat mondott és látott meg előre, amelyek akkor és ott szinte hihetetleneknek látszottak. És ezt olyan egyszerűen és szerényen mondta, mintha csak mindennapos dologról lenne szó. Különösen halála napját mondta meg előre sokaknak és feltűnő, hogy sohasem tévedett, pedig sokszor még az órákat is megmondta. Számtalan esetet jegyzett fel ő maga is naplójában, de különösen sok esetről mesélnek hívei és rendtársai.

1922-ben az isteni Gondviselés ismét belenyúl életébe. Először S. Pauliába megy, hogy szemét megvizsgáltassa, majd áthelyezik Rio de Janeiróba.

Rio de Janeiróban.

A szerény erdei ibolya belekerül a világváros örült forgatagába. Vajjon nem fognak-e megfakulni bársonyos szirmai a világváros szédítő napján? Nem! P. Rogér a Gondviselés embere volt és itt is feltalálta helyét. Gyónatós-zékéhez nemsokára igazi népvándorlás kezdődött és a legmagasabb egyházi és világi előkelőségek boldogok voltak, ha átléphettek gyónatós-zékének küszöbét. Egy ízben Rio de Janeiró érseke, Leme kardinális, a barátok szószerűen nyíltan és jelenlétében is szentéletűnek nevezte P. Rogért, aki öregsége dacára a szentség megtestesítőjeként suhan át a ragyogó utcákon és könnyeket szárít, betegeket gyógyít és összetört szíveket emel fel az út és a bűn porából. A nép ujjongó lelkesedésében félbeszakította az érseket és percekig tartott a bíboros és Rogér atya ünneplése, aki térdre roskadva és remegve, pörölycsapásként hallotta, miként árad föléje a dicséret. Majd a bíboros arra kérte a Pater, bocsássa meg, hogy itt megemlítette nevét, de ajánlja fel ezt a megalázást Fabiano de Christo testvér boldoggáavatásáért, aki 1747-ben szentség hírében halt meg.

Mit írjunk erényeiről? Alázata megrendít, szerénysége elbájol, imája egeket hasít, sziklaszilárd a hite, a bizalma, ragyogó a tisztasága, csodálatos az igénytelensége, jósága, bünbánati szelleme, és hősiességének önmegtagadásai. Abban az órában, amikor meghalt édesapja, ezer és ezer km. távolságban így szólt az őt kísérő dr. Ponteshez: „Éppen most halt meg édesapám!” Levelei nem virulnak ugyan a pompázó stílus tarka virágaitól, de ott lüktet bennük az Isten szerető papi szív. Itt nem lehet írni, itt le kell tenni a tollat és könnyes szemmel fehér lapok fölé hajolni és olvasni azt a könyvet, amelyet róla ragyogótollú rendtársa, P. Petrus Sinzig írt. A híres ferences író 620 oldalas könyve már második kiadásban látott napvilágot és németül is megjelent. Életének rejtettségéből most kezdenek előcsillogni azok a földöntúli értékek, amelyekkel Isten talán azért árasztotta el igénytelen kicsiny szolgáját, hogy ismét a ferences egyszerűség és szeretet fényét szórja a világba. . .

Betegsége.

1934. márc. 1-én elvitték a kórházba. Majd hazahozták, de a test ereje megtört és a merészröptű sas, a lélek, ki akar törni börtönéből. Állapota menthetetlen. A test, ez a sanyargatott, önmegtagadásoktól és munkától agyongyötört test ott fekszik a fehér ágyon és az ágy fejénél már ott áll a halál angyala. Ebben a betegszobában azonban nem reszket végig a félelem és kétségbeesés fuvalma, csend és béke honol benne. Egy Istenbe elmerült és Istenért ellángolt élet mécsese lobban utolsókat, hogy néhány perc múlva elinduljon Jézushoz. Valamilyen földöntúli fény ragyogja be a halál kapujában álló beteget, a keresztet ajkához szorítja és boldog mosollyal lassan becukja szemét, hogy föltárljon előtte a boldog örökkévalóság . . . A halálnővér lehajolt és a csonkig égett gyertya pislákoló életlángját szelíden eloltotta.

Diadalmenet.

Rendőrség szállta meg a feketével bevont templomot. A pápai nuncius személyesen tisztelgett a nagy halott koporsójánál. Autók tábora állt a templom ajtaja előtt. A nép ezrei valamilyen megnevezhetetlen örömmel özönlöttek a templomba. Szinte versenyeztek, hogy ki érintheti a holttesthez a különböző tárgyakat, aztán szent ereklyeként vitték magukkal. A szónok beszéde alatt egyetlen zokogás volt az egész templom, a felnőttek gyermekek módjára sírtak és könnyeztek: „Szent vándorolt köztünk és mi nem tudtuk!”

Mikor becsukták a koporsót, hangos zúgolódás hömpölyölt végig a templomon. Akik nem értek már a templomba, azok hangosan sírva és zokogva követelték, hogy ők is megérinthessek a koporsót. Végre csak erőszakkal tudott a rendőrség rendet teremteni. A menet megindult. A Carioca-téren százezres tömeg várta a koporsót. Megrohanták a menetet és itt már a rendőrség is tehetetlenné vált. Betegek és nyomorultak törtek utat a koporsóhoz. Mikor végre sikerült feltenniük a diszes halottas kocsira, akkor a nép a kocsi kerekeinek küllői közé nyúlt és nem haladhattak tovább. Csókolták a koporsót, béna gyermekeket érintettek hozzá és sokan könnyezve borultak rá.

A sajtó hatalmas cikkeket írt a szerény, alázatos Rogér atyáról, az érseki és püspöki nyilatkozatok éles fényt vetnek erre az Isten dicsőítő életre, amely diadalmenetben járta végig utójára Rio de Janeiro utcáit. Azóta megszámlálhatatlan sok azok száma, akik Istennél közbenjárását kérik.

Egy buzgó terciárius igen sokat tehet, különösen ha új helyre költözik!

Krisztus útján.

Írta P. Roznik Rajnér O. F. M.

Összefoglalás.

A hitből táplálkozó vallásos életnek, vagy röviden: a lelkiéletnek alapigazságait tárgyaltam az eddigiekben. Igyekeztem minden fontosabb igazságot ismertetni, hogy olvasóim mindent megfontolhassanak, ami a léleküdvösség szempontjából szükséges. És mert e témakör átlagosan ismeretes a hitükben valamelyest jártas hívők előtt, azért bizonyára sokszorosan találkoztak olyan fejtegetésekkel, amelyeket már régóta tudtak, sőt gyakoroltak is.

És ezt jól tudtam a cikkek megírásakor, és mégis megírtam azokat, tudván, hogy még így is hasznos dolgot cselekszem, mivel ezeknek a lélekbevágó, nagyfontosságú igazságoknak ismételt megmondolása feltétlenül előnyére szolgál a vallásos életet szorgalmazó híveknek. De még az a lehetőség is szemem előtt lebegett, hogy általános emberi gyarlóság a feledékenység, így a valamikor akár milyen jól megtanult és megjegyzett igazság is homályba vész. És minden ilyen homály, amely a lelkiélet útján reánk borul, veszélyezteteli üdvünket. Már pedig mindazt, ami az égi utat előlünk elzárhatná, még ha nagy áldozatot követel is, el kell háritanunk, azért szükségesnek tartottam annak elsorolását, ami e célból könnyítést nyújthat a jóakarátú embereknek.

Ezeket tekintetbe véve tárgyaltam a lélekről, mint az Istennek bennünk élő képmásáról. A lélek az, ami bennünket a világ urává tesz, szellemi képességekkel felruház és a tudományban, az elvont igazságok megismerésében, a különféle találmányok felfedezésében előbbre visz. És mert az állatvilágban hiányzik a lélek, azért abban fejlődésről nem beszélhetünk. Csak az embernek van lelke a föld teremtményei között, azért csak emberi fejlődésről lehet szó... Ez a lélek, az isteni képmás, mint szellemi lény, egy isteni tulajdonságot nyert: *halhatatlan lett*. Nemcsak addig él tehát, míg a testben van, hanem akkor is, amidőn a halálban a testtől elválik.

Van tehát a síron túl is élet. És pedig a halhatatlan lelkek számára való, azaz örökélet. Hogy milyen ez az örökélet, azt csak az tudja, aki onnan jött. A földi értelemre nézve kikutathatatlan. És mert nem lehet számunkra közönyös, hogy ott jó vagy rossz sorsunk lesz-e, azért tüzetesen utána kell járnunk, minő sors vára-

koznék reánk?! Minő lehetőségek vannak ott? Ha a földi élet, amely pedig csak ideig-óráig tart, oly sok gondot, igyekezetet és áldozatot követel és mi ezt magától érthetőnek tartjuk, mennyivel inkább megérdemli a fáradságos utánajárást az örök, a soha véget nem érő élet a síron túl! . .

A lélek sírontúli életében kalauzunk csak egy lehet: az az Üdvözítő, akit 4 ezer éven át előre ígért és hirdetett Isten a bűnben elbukott emberiségnek. Ez az Üdvözítő az Úr Jézus, akit maga az égi Atya mutatott be a világnak, amidőn a Jordán folyó mellett így szólott a körülötte állókhoz. „*Ez az én szerelmes Fiam, akiben nekem jó kedvem telt, Őt hallgassátok*”. Ha tehát komolyan akarjuk a halál után következő életet boldoggá tenni, akkor fenntartás nélkül kell az Úr Jézus mellé állnunk és mindenben az Ő szavát kell követnünk.

És Ő kétséget kizáró módon figyelmeztet, hogy a földöntúli élet csak úgy lesz boldog, ha Őt követjük. „*Aki engem követ, nem jár sötétségben*”. Eltévedni nappali világosságban, főként vezetővel, lehetetlen. Míg sötétben, járatlan, ismeretlen utakon, vezető nélkül, könnyen lehet tévutakra kerülni. Sőt nemcsak lehet, hanem egyszerűen csak az eltévedés lehetősége forog fenn. Jézus nélkül nincs üdvösség.

Ha tehát lelkünk örök üdvét óhajtjuk biztosítani, akkor az Isten által e célra rendelt irányítót, az Úr Jézust kell követnünk. Az Ő tanítása szerint pedig csak az üdvözül, aki a parancsokat megtartja. Így mondotta az evangéliumi ifjúnak: „*Ha az életbe be akarsz menni, tartsd meg a parancsokat*”. Isten és az Egyház parancsai képezik az üdvösség elengedhetetlen feltételeit. Aki megtartja azokat, üdvözül; aki csak egy lényeges pontja ellen is vét és azt jóvá nem teszi, elkárhozik! A krisztusi földi országnak, amely a lelkek égbejutását van hivatva munkálni, ezek a parancsok képezik alkotmányát. Alkotmányosság nélkül egy országban sem lehet nyugodt élet. Az Egyháznak is ezek a törvények alkotják üdvöt sugárzó légkörét. Élő hittel, bensőséges buzgalommal kell tehát megtartanunk minden parancsot, ha lelkünk örök boldogságát elérni kívánjuk.

Az Egyházra úgy kell tekintenünk, mint az Úr Jézus által rendelt tévmentes égi kalauzra. Az emberek könnyen kétségbevonnak minden igazságot, Homályt borítanak még a legnagyobb hittételre is. Kellott tehát az Úr Jézusnak gondoskodnia egy intézményről, amely az Ő igazságait megővja az emberi szeszelyekből és lázongó ösztönökből származó fordítéseitektől. És ez az intézmény az Egyház.

Egyházának gondjaiba és őrzésére úgy bízta híveit az Úr Jézus, hogy felruházta minden hatalommal és eszközzel, amelyekre az üdvösség elnyerésében szüksége lehet. — Adott neki kegyelmi eszközöket, amelyek Isten segítségét nyújtják a megszentelő malaszt megszerzésére, nagyobbodására, és ha esetleg valami erkölcsi katasztrófa érné a lelket és bűnbe esnék, annak visszaszerzésére. Ezek a *szentségek* és *szentelmények*. Ezekről ha röviden is, de annyit írtam, amennyi szükséges ahhoz, hogy az Úr Jézus rendeléséhez mértén azokat lelkünk megmentésére alkalmazni tudjuk. Főként az imáról, annak különféle módjairól írtam bővebben. De hasonlóan

a szokottnál kimerítőbben értekeztem a két legfontosabb szentségről: a szentgyónásról és az Oltáriszentségről. Nagyon fontos a lelki életre vonatkozólag ezeket jól és részletesen tudni, mert itt a tudatlanság, vagy tévedés sokszor végzetes veszedelmet jelent.

A lelkiéletnek ezeket az alapszabályait nem elég egyszer elolvassunk, hanem arra kell törekednünk, hogy időről-időre átismételjük és úgy megjegyezzük, hogy szinte állandó tudattá vállják bennünk. Csak így tudja cselekedeteinket irányítani. De legfőképen az ima, a bűnbánat szentsége és a legfölségesebb Oltáriszentség legyen gyakori olvasmányunk és elmélkedésünk tárgya. Ezek bensőséges ismerete nélkül könnyen ellanyhul az ember és belefásul a lélek dolgaiába. A fásultsághoz csak egy lépés a közöny, ez pedig már a kárhozat felé tereli a lelket . . .

Végül tárgyaltam az utolsó dolgokat, amelyeknek átgondolása és élénken szemünk elé állítása megérteti velünk ennek az életnek mulandóságát, az örökélet végtelen gyönyörűségét. Ennek távlatában élénk áll az Isten ítéletében a bűn elképzelhetetlen gonoszsága, amely oly förtelmes rossz, hogy az Isten, az örök Jóság méltán bünteti örök pokollal, végtelen kárhozattal. Ellentétben a bűnnel, a jó cselekedetek értéke az Isten kegyelmében és szeretetében olyan nagy kincse az emberi szívnek, hogy az Isten önnönmagát, örök szeretetét adja érte jutalmul az égben. — Az örökéleten keresztül nyernek igaz értéket a földi dolgok. Csak az jó, ami ott lesz jó, és a látszat bármit mutasson is itt, rossz, sőt végtelenül rossz az, ami ott rossz! . . . Ezért figyelmeztet az Írás: „Emlékezzél utolsó dolgaidra és nem vétkezel“.

A halál után csak a lélek élvezi jutalmát vagy szenvedni bünének büntetését. A feltámadás után, amikor a lélek egyesül újból a testtel, a jutalom is, a büntetés is, kinek hogyan, kiterjed a testre is. A világítélet után beteljesül az emberi sors a földön. Két folytatása lesz: egy a mennyország elképzelhetetlen örömeiben és egy másik, a pokol soha nem lohadó tüzében.

Ezek alkotják hitünk alapigazságait. Ezekről szólottam írásaimban. Hacsak egy lelket sikerül is általuk az üdvösségre elősegítenem az Isten kegyelméből, bőséges jutalmát kapom fáradságaimnak.

Vége.

P. Roznik Rajnér O. F. M.

Jól felelt.

Brest márki egyszer katonákat vizsgáztatott. Amikor az egyik jelölthöz ért, megkérdezte:

— Nos fiam, mivel kezdi ön mint katona a napi munkáját?

— Egy rövid imával generális úr, — hangozott a felelet.

A tiszték közül sokan elmosolyodtak, de a generális így szólt:

— Jól felelt és több kérdést nem is intézek önhöz, mert aki jó katolikus, az jó katona is!

Csak az ima azonban nem elég a jó katolikusághoz, hanem szükséges a kötelességek hű teljesítése és az apostolkodás is. Ha ezt elhanyagolod, minden imád mellett is, legfeljebb katolikus vagy, de nem jó katolikus.

A terciáriusok csendes tevékenysége.

Irta P. Forintos Lőrincz OFM.

A zsidók közt az asszírjai fogságban élt az Istenfélő Tóbiás. Ifjúságától került minden érintkezést az istentelenekkel, hogy az Úr törvényeit lelke mélyében megőrizze és megtartsa. Vigasztalta és intette fogságban levő testvéreit és vagonából juttatott a szűkölködőknek. Táplálta az éhezőket, befödte a ruhátlanokat és éjnek idején eltemette a halálra kínzottak holtesteit. Mikor fáradtan tért egyszer haza egy temetésről, nekidőlt a falnak és elaludt. Ekkor az eresz alatt levő fecskefészekből egy kis trágya hullott a szemére, amelytől megvakult. Ő azonban nem zúgolódott, hanem megmaradt Isten félelmében és szeretetében; a szenvedésért és megpróbáltatásért hálát adott a végtelen Jóságnak. Neje a jámbor Anna naponta járt fonnai és meg-

Páduai Szent Antal az irgalmas szeretet szentje. Jézuska egyszerűsége és alázatossága kell azokba, akik irgalmas szamaritánusok akarnak lenni.

kereste a napi táplálkozást. Egyik napon béréhez még egy kis kecskét kapott ajándékba. A jámbor Tóbiásnak azonban nem volt nyugodt a lelkiismerete afelől, vajjon igazságos úton szerezte-e meg tulajdonosa. Azért így szólt feleségéhez: Vigyázz, nehogy ez lopott jószág legyen. Vidd inkább vissza annak, akitől kaptad, mert nem szabad lopott dolgot magunknál tartanunk vagy elköltenünk.

Ilyen csendes, visszavonult és mégis munkás életre nevel lelkileg a III. rend. Akik annak szabályait követik, ily érzékeny lelkiismeretűek lesznek. Kerülik az istentelenek társaságát, azok szórakozó helyeit. Ők azért csatlakoznak Szent Ferenchez, hogy jobban és könnyebben megtarthassák Isten parancsait. Miként Tóbiás csendben, észrevétlenül gyakorolta az irgalmassági cselekedeteket, ugyanúgy tesznek a III. rend tagjai is. Minden egyes irgalmassági cselekedettel gazdagítják lelküket. Nincs az az irgalmassági vagy szociális munkatér, amelyen a terciáriusok ki ne tünnek volna. Amikor Garibaldi Nápolyban egy ellenséges támadásnál látta, miként sietnek sebesült katonáinak segítségére a terciáriusok, levette kalapját és azt mondta: „Ime Szent Ferenc igaz fiai!” Ugyanott 1882-ben a kolera idejében az igazgató atya áldásával indultak a betegekhez, hogy Isten iránti szeretetből segítsenek rajtuk. Ismertem egy fiatal nővért, aki ragályos betegek szolgálatának hősieis áldozata lett.

Miként Tóbiás szti. türelemmel viselte a szeretet szolgálatában kapott vakságot, úgy viselik a terciáriusok is Szent Ferenc nyomán türelemmel a kellemetlenségeket, amelyek az irgalmas tevékenységgel járnak. Jól tudják, hogy ez szorosan hozzátartozik Jézus nyomán a kereszt viseléséhez. Ők az Ujszövetség Tóbiásai a felebaráti szeretet szolgálatában, akár testi akár lelki szükségéről legyen szó.

A felebaráti szeretettel ellenkező dolgoknak távol kell lenniök a terciáriusától. Félrevezetés, becsületsértés, megkárosítás, igazságtalanság és

szívvelenség messze esnek a terciáriusi lelkülettől. Akik ezek legyőzésében nem gyakorolják magukat, akik irtóznak a szeretet sokszor áldozatos munkájától, nagyon távol esnek a III. rend igazi munkaprogramjától. Erről XIII. Leó még perugiai püspök korában ezt mondta Assisiben: „Aki közreműködik abban, hogy ez a rend minél jobban elterjedjen, az hozzájárul egy olyan valláserkölcsi társadalomalakító műhöz, amelynek hasznát a mai kor nagyon óhajtja. Ezáltal egy szerföltött üdvös eszköz kínálkozik a mai romlottság, igazságtalanság, szeretetlenség, meggátlására. Az erény és irgalom a szívekbe tér vissza, hogy Szent Ferenc eme gyermekei által a sok gonoszság és gyűlölet helyébe a világnak elvesztett békéjét és nyugalomát visszaadja.”

Az utóbbi időben mindjobban térthódító szociális szeretet mozgalomban nemcsak csendes, csak az Isten előtt tudott tevékenységet fejtenek ki a terciáriusok, hanem az egri nővérek kongregációjával karöltve már a legmesszebbmenő, mindenkitől elismert legkorszerűbb működést fejtik ki elhagyatott embertársaink gondozásában. Minél önzőbben töri magát az emberiség, hogy imádott „én”-jét kielégítse és a földi javakat a test túlzott igényeinek és kényelmének biztosítására halmozza, a szegény rendi nővérek annál boldogabbak, ha lemondásukkal, nélkülözésükkel és a szerető szívek adományaival segítségére sietnek szűkölködő, koldus felebarátaiknak. Nem törődnek az ezzel járó szenvedésekkel, csak a lelkeknek használhassanak, őket Istennel kibékíthessék. Miként Szal. Szent Ferenc mondja: „Da mihi animas, caetera tolle.” Add nekem a lelkeket, a többit vedd el! Ezek a mai kor Tóbiásai. Körüljárnak szegényeik közt, hogy könnyeket száítsanak, háborgó lelkeket nyugtassanak, éhezőkét tápláljanak, szomorúakat vigasztaljanak, holtakat végtisztességben részesítsenek . . . Őbennük az isteni Üdvözítő jár körül, jót cselekedvén. Örömmel tekint le rájuk Szent Ferenc, mert látja, hogy megértették Jézus szavait: Amit egynek e legkisebb (legszegényebb) atyámfiai közül tettetek, velem tettétek.

Halál, ítélet, örökkévalóság.

Tomas Carlyle, a híres angol történettudós apja, egy skót kőműves minden áldott nap ezekkel a szavakkal fejezte be imáját: Három dolgra tégy figyelmessé, Uram, Istenem: a halálra, az ítéletre és az örökkévalóságra!

Sokan nem szeretnek ezekre gondolni, mert, amint mondják, elveszi az életkedvet. Epp' ellenkezőleg! ezek adják meg az életnek az igazi tartalmat és tetterőt. Aki ugyanis a halálra gondol, az kihasznál minden percet a cselekvésre. Aki az ítéletre gondol, az óvakodni fog a büntől. Aki az örökkévalóságra gondol és a nagy jutalomra, az a legnagyobb megpróbáltatásban sem csügged el.

Isten fizesse meg!

Egy író sétaközben eltévedt a falu határában. Hosszas bolyongás után végre meglátott egy szántóvetőt. Odament hozzá és megtudakolta az utat. A földműves készségesen elmagyarázta, merre kell mennie.

— Köszönöm szépen — mondta az író hálásan, de a földműves rosszalólag így válaszolt:

— Csak tartsa meg a köszönöm szépen-jét. Nekünk parasztnak az Isten segítségére van szükségünk. Nem szégyen és nem is nehezebb azt mondani: Isten fizesse meg!

Isten segítségére van szükségünk, jobban mint valaha. Ha elfelejtettük volna, tanuljuk meg újra a régi szép köszönést: Isten fizessen meg!

Szent Pál apostol barátja Damaszkusz mellett. A nemzetek apostola itt tért meg.

Naplórészlet egy szentföldi útról.

Megérkeztem Kármel hegyére.

A zárdát azonban, amelyben megszálltam, nagy megrökönyödésemre, az országban dúló pestisjárvány miatt, lezárták. Szerencsére két nap múlva idelátogattak a Kaifában horgonyzó angol fregatt tisztjei és mindenáron meg akarták tekinteni a régi épületeket. Hosszas tanakodás után beengedték őket, én pedig felhasználtam az alkalmat, hogy megnézzem Naimot. Péter Retti Gaudencz, a názáreti ferences plébános is velem tartott. Miután hallottam, hogy a környéken beduinok portyáznak, magammal vittem négy jól felfegyverzett török lovas is. Hajnali négy órakor keltünk útra s mire kivilágosodott, elértük a várost. Azon a helyen, ahol a hagyomány szerint Jézus feltámasztotta a naimi ifjút, letérdeltünk, páter Gaudencz stólát tett a nyakába és meghatott hangon felolvasta az ide vonatkozó evangéliumi részt.

Amint így ájtatoskodtunk, odajött hozzánk egy hófehér szakállú arab, megszólította páter Gaudenczet, majd élénk beszédbe kezdett, szemét hol az égre, hol a földre emelve. A jó páter válaszul ugyancsak ég felé emelte a szemét, mélyeket sóhajtott és néhány számomra érthetetlen szót mondott. Amikor az arab elment, megkérdeztem Gaudencz atyát, miről folyt a szó.

— Ez az aggastyán — felelte — igen szomorkodik e romok miatt és a keresztények bűnéül rója fel az itteni állapotokat. Te és kísérőd — mondta az öreg, — úgy látom tisztelitek ezt a helyet. Gyakran látok it zarándokokat imádkozni, ép úgy mint téged és ezért nem tudom megérteni, hogy hagyhatjátok ilyen szörnyű állapotban ezeket a számotokra szent helyeket. A páter megmagyarázta neki, hogy ez nem a keresztények hibája, hanem az országot megszállva tartó törököké.

Alig nyargaltunk tovább, fegyverlövést hallottunk. Körülnéztem. Az egyik török lovas hiányzott. Talán megtámadták a beduinok? A hang irányába vágtattam és emberemet egy óriási kígyóval találtam szemközt. Az undok kék-fehér foltos hulló dühösen támadott s csak a második lövésnél fogta menekülésre a dolgot.

Holtfáradtan értünk vissza Kármelbe.

Szobám ablakából pompás kilátás nyílik. A Kármel lábánál Kaifa kikötője tárul elém, távolabb pedig feltűnnek Akra romjai, azé a városé, amely csak hét hónapi ágyúzás és bombázás után adta meg magát. Tegnap holdfénynél megtekintettem a volt csatateret és arra az emberre gon-

dolam, aki azokban a véres napokban oly pokoli kegyetlenséggel garázdálkodott itt. Djezzar pasa nevét ma is a legmélyebb megvetéssel emlegetik, mert még mindenkinek fülében cseng azoknak a szerencsétleneknek jajgatása, akik vérengzésének áldozatául estek. Még nem felejtették el feleségeinek és szolgáinak szétroncsolt testét, amelyeket ez a szörnyeteg megcsönkített s aztán halomra dobálva a még vonagló hullákat, állatias módon gyönyörködött bennük.

Szinte hihetetlen, hogy ebben az emberben vannak vonások, amelyek a legnemesebb hercegnek is tiszteletére válnának. Csak egyet említek.

Egy fiatal keresztény több alkalommal európai árukat adott el Djezzarnak és ezzel kegyeibe férkőzött. A fiatalembernek volt a városban egy kicsiny, de szép háza, amelynek első emeletén ő, a másodikon pedig ősz atyja lakott. A fiatalember meg akart nőszülni és kérte atyját, hogy egy időre engedje át neki szobáját, amely a legkényelmesebb volt a házban. Az apa teljesítette a kérését, lement az első emeletre, de mikor letelt a kijelölt idő, a fiú hallani sem akart arról, hogy a lakást visszacserélje. A dolog valahogyan fülébe jutott a pasának. Magához rendelte a fiatalembert és rákiáltott:

— Milyen vallású vagy?

A fiatalember rémületében nem tudott felelni, mire a pasa még hangosabban ordította:

— Mégegyszer kérdezlek, milyen vallású vagy?

— Keresztény vagyok, amint excellenciád is tudja — nyögte ki végül a fiú.

— Keresztény?.. Hadd lássuk! Vess keresztet!

A fiatalember reszketve engedelmeskedett.

— Nem így! Mondd hangosan a szavakat is!

— Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében...

— Ismételd és beszélj hangosabban, mert nagyothalló vagyok!

A fiatalember azonnal a homlokára tette jobb kezét és amilyen hangosan csak tudta, mondta:

— Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében...

— Aha! — üvöltötte Djezzar, úgy hogy a falak is beleremegtek — aha! te nyomorult! Az Atya van a homlokon, a Fiú a mellen. Tudod, mit jelent ez?.. Azt hogy az atya van fent és a fiú lent. Szedd a lábad, te gonosztevő, és ha egy negyedórán belül nem lesz így nálad is, leütetem a fejed.

Azt hiszem, azt már fölösleges bővebben elmondani, hogy a fiatalember milyen lázas sietséggel engedelmeskedett a pasa parancsának!

Zárdánk környékén meglehetősen sok a vadállat, úgy hogy mindig el kell készülni az olyan kalandra, mint amelyben a minap a zárda szolgájának volt része.

Néhány látogatót kísért le a hegyi ösvényhez, és amikor visszajött, egyszerre egy hatalmas tigris ugrott eléje. A rémületől dermedten állt meg, a vadállat pedig játszani kezdett vele, mint macska az egérrel. Körüljárta, ide-oda csapkodott farkával, megérintette mancsával, majd néhány lépésnyire visszahúzódott és ugrásra készült. A szolga megértette, hogy itt a vég és Isten kegyelmébe ajánlotta magát. Ebben a pillanatban azonban lódobogás ütötte meg a fülét. Egy jól felfegyverzett arab lovas közeledett. A tigris jobbnak látta eliszkolni és így a szolga szerencsésen megmenekült. Falfehéren érkezett meg a zárdába és rögtön térdénállva imádkozni kezdett, hogy köszönetet mondjon Istennek szabadulásáért.

Olvasóink megnyugtatására hozzáfűzzük, hogy a naplót író szerzetes nem ma, hanem 1832-ben járt a Szentföldön.

Katolikus és missziós lapjainkat terjeszd!

Kalocsa-vidéki parasztszoba. Maguk az asszonyok festették ki.

Mit tehetnek az asszonyok?

Írta: Pállfy Erzsébet grófnő.

— Főtisztelendő atya, az Istenért jöjjön el hozzánk és beszéljen a férjemmel — mondta egyik munkásasszony a plébánosának. — Ez a szerencsétlen ember nem hisz semmiben, nem jár templomba s házukban örökös a békétlenség.

A ferences páter megígérte, hogy elmegy, de nagy elfoglaltsága miatt sok idő eltelt, amíg szavát beválthatta, a családban pedig tovább folyt a régi élet: a férj szidta feleségét, a feleség a férjét, a gyermekek csavarogtak és sohasem tudták leckéjüket az iskolában. Egy szép estén a páter váratlanul benyitott a kis lakásba.

— Adjon Isten jó estét! — mondta barátságosan.

Az ingujjban ülő férfi megrökönyödve tekintett a látogatóra és meglehetősen barátságtalanul fogadta a köszönést, az asszony ellenben elégedetten mosolygott és némi elégtétellel gondolta: no most megkapja a magát!

A vendéget le kellett ültetni, de ez nem volt könnyű dolog, mert a székre a legkülönbözőbb holmikak rakták.

— A mindent, hát még egy szék sincs, amire leültehetnéd a főtisztelendő urat! — fakadt ki a férj haragosan. — Amíg a szomszédasszonnyal locsogtál, inkább rendet teremtettél volna.

Az asszony nem felelt, de tekintetéből ki lehetett olvasni, hogy, benyújtva ezt mondja: Tetszik látni, ilyen durva, ilyen tapintatlan. . . Nagy sebtében lerakodott az egyik székről, letörölte piszkos kötényével. Most meg az asztallal volt baj.

— A ménkübe, hozz egy rongyot és tisztítsd le! — kiáltotta ingerülten a férj. — Hát nem látod, hogy tele van paradicsommal!

Az asszony elpirult. Szó nélkül eltüntette a vacsora maradványait s aztán kiment a konyhából, hogy a páter szabadon elmondhassa véleményét emberének hitetlenségéről, templomkerüléséről és szombatesti kimaradásairól.

— Hát mondja, főtisztelendő úr, nem borzasztó hely ez! — tört ki a munkás keserősége. — Kész istálló! . . . Csoda, hogy nem érzem jól magam itthon? . . . És amellet még neki áll feljebb! Ő mindennap a templomot koptatja és engem istentelennek nevez. . . Igaza lehet, de nézzen csak körül, a főtisztelendő úr, és aztán mondja meg őszintén, lehet-e az embernek kedve templomba járni és imádkozni, mikor ez a díszpéldány megutáltat velem mindent, ami szent. . .

A páter türelmesen végighallgatta a panaszt és csak ennyit mondott.

— Kedves barátom, a jó Isten nem tehet a mi hibáinkról!

Még egy ideig elbeszélgettek s aztán a páter elbúcsúzott.

Néhány nap múlva az asszony összetalálkozott az atyával és mártírmosollyal újságolta.

— A férjem nagy tisztelettel beszélt Önről és elmondta azt is, hogy megígérte, ezután eljár vasárnap misére, de engem rémesen leszidott, amiért szerinte megrendeltem a plébános urat.

— Erre ugyan nagyon könnyű lett volna megfelelnie, jó asszony — felelte a páter elkomolyodva. — Csak annyit kellett volna mondania: Ha vártam volna a plébános urat, rendbehoztam volna a konyhát!

Az asszony megértette a leckét és szégyenében alig tudott kinyögni néhány mentegetődző szót.

Teltek a hetek. A plébános figyelemmel kísérte a családot és látta, hogy a férj szorgalmasan eljár a vasárnapi szentmisére. Az asszony ritkán jelenik meg hétköznap a templomban, de elküldi maga helyett gyermekeit. Egy szép napon aztán elment újra hozzájuk. Nagy változást talált. A konyha csak úgy ragyogott a tisztaságtól. A férj megveregette felesége vállát és büszkén mondta: Nem is tetszik hinni, milyen rendes asszony az én feleségem! . . . Az asszony pedig boldogan dicsekedett: Az én uram a legvallásosabb ember a világon!

A páter megnyugodva távozott. — Lám, lám, — gondolta, miközben hazafelé tartott a zárdába — a férfiakat legkönnyebben feleségeik tudják megtéríteni, de eltéríteni is Istentől, ha úgy viselkednek, mint azelőtt ez az asszony. . . És a legrosszabb az egészben az, hogy ezek az asszonyok még beképzelték is templombajárásukra és vallásosságukra, pedig otthon elmulasztják a legszentebb családi kötelességeiket!

Micsoda anyja lehet ennek a gyermeknek!

Egy fiatal asszony szállt fel a villamosra jobb karján gyermekével, a balon pedig egy nagy táskával. Senki sem mozdult, hogy átadja a helyét. Végre a koci másik végében felállt egy kislány, odahívta, hogy üljön le, és amikor látta, hogy az asszony sehogysem boldogul táskájával, kedvesen ajánlkozott, hogy majd ő fogja. Néhány állomás után a kisleány leszállt, s visszaadta a táskát.

— Micsoda anyja lehet ennek a gyermeknek — szólalt meg hangosan egy úr. — Ha az ember ilyesmit lát, feltámad benne a remény, hogy még jobb idők lesznek. Az ilyen ifjúság sok reményre jogosít, de csak akkor, ha olyan édesanyák állnak mögötte, mint ezé a kisleányé, akit ugyan nem ismerek, de tudom, hogy anyja szeretetteljes, finomlelkű asszony.

Gyermeked viselkedése milyen bizonyítványt állít ki rólad?

Előreküldhetjük!

— Milyen szomorú — mondta egy zsugoriságáról ismert ember, — hogy ha meghalunk, nem vihetjük magunkkal pénzünket a másvilágra.

— Magunkkal nem vihetjük, de előreküldhetjük — felelte a társaságban jelenlevő ferences atya.

— Hogy-hogy?

— Igen egyszerű — hangzott a válasz. — Az Üdvözítő szerint: Amit a legkisebbnek tesztek, nekem teszitek. Ha tehát ön jótékony és vallási célokra alamizsnát ad, Krisztus és a lelkek ügyét segíti elő és Krisztus kezébe teszi pénzét. Egész biztos lehet, hogy az Úr Jézus kincsekké változtatva adományait megőrzi az ön számára s egyetlen fillér sem fog elveszni!

A magyar ferencesek egyházi ruhái és műkincsei.

Németh Jakab S. J. közlése után M. Sion II. P. Kaizer Nándor.

Az 1526-iki mohácsi vésznek gyászos híre és a törököknek rohamos előnyomulása Buda felé gyorsan elterjedt az egész országban. Mindenki iparkodott menekülni és pénzt, ékszereit, általában műkincseit biztosítani, hogy ne kerüljön török kézre. A szegény ferenceseknek nem kellett magán kincseikről gondoskodniok, mert a ruhán kívül, amelyet magukon viselnek, semmijük sincsen; de gondoskodniok kellett az Egyház kincseiről, amelyek az istentisztelet megtartásához szükségesek, mivel azok nélkül nem misézhettek és általában istentiszteletet nem tarthattak volna. Ilyen egyházi kincsek az egyházi ruhák, kelyhek stb.

A világi családok pénzüket és ékszereiket rendesen magukkal vitték, vagy pedig elásták, mert remélték, hogy a török vész elmúltával visszajönnek és ismét birtokukba veszik. Sajnos, ez utóbbi többnyire nem sikerült, mert sohasem térhettek vissza. A ferencrendiek egyházi kincseiket az *ecsed*i várba küldötték megőrzés végett, szintén azon reményben, hogy ismét visszafoglalhatják zárdáikat és azután visszahozzák a várból szükséges templomi felszerelésüket. Ők is tévedtek, amennyiben a legtöbb zárda már nem került többé vissza kezükbe és így az egyházi felszerelések sem.

Mikor ugyanis 1613-ban Báthory Gábort megölték, az *ecsed*i vár és az abban elhelyezett egyházi kincsek II. Mátyás király birtokába kerültek. Kiadta tehát a parancsot Forgács Zsigmondnak, az akkori kassai kapitánynak, hogy az *ecsed*i várban őrzött egyházi kincseket szállítsa Kassára. Ez meg is történt. A kincsek átvételekor két katalógusra akadtak; az egyike azokat a kincseket tartalmazta, amelyek ismeretlen helyről kerültek *Ecsed* várába (tartalmából meg lehet állapítani, hogy nagyobb részük a ferencesektől származik), a másik katalógus elsorolja a ferences zárdákat ahonnan letétbe helyeztettek a pontosan leírt egyházi ruhák.

Forgács Zsigmond évi fizetése fejében elkérte a megérkezett tárgyakat a királytól, hogy azokat a szegény plébániák és zárdák között kioszthassa, és még mielőtt a királyi válasz megérkezett, java részben már ki is osztotta.

Nézzük most ama ferences zárdákat, és azoknak egyházi ruháit, amelyek a másik katalógusban előfordulnak.

I. A nagyváradi zárda.

1. Zöld és violaszínű fonalakkal átszőtt félselyem oltárfüggöny
2. Aranyfonalakkal átszőtt damaszk fehér kazula. A keresztben a fölfeszített Jézus szép képe, tövénél Mária Magdolna.
3. Aranypajzsokkal átszőtt damaszk fehér kazula. A keresztben a fölfeszített Jézus nyomtatott képe, kevés gyönggyel. Bélése elől vöröses, hátul violaszínű. A kereszt alatt Mária Magdolna.
4. Kék és pirosra festett aranypajzsokkal átszőtt damaszk fehér kazula. Bélése vöröses. A kereszt fölött a pelikán, azután a fölfeszített Jézus, alatta Mária Magdolna és végre Szent Péter.

II. A szalárdi zárda.

1. Aranyszövetű félselyem piros oltárfüggöny, violaszínű béléssel.
2. Aranypajzsokkal átszőtt piros oltárfüggöny (antipendium) vöröses béléssel.
3. Zöldes aranyrózsákkal átszőtt, piros selyem kazula. Keresztjében művésziesen készült öt apostollal. Bélése vörös.

4. Aranyfonalakkal gyéren átszőtt félselyem, piros kazula. Keresztje piros félselyem, aranyfonalakkal sűrűn át van szöve. Bélése vöröses.
5. Aranypajzsokkal átszőtt damasztk fehér kazula, vöröses béléssel. Keresztjének közepén Szűz Mária a kis Jézussal, az egyik oldalon Gyümölcshaltó Boldogasszony, a másikon Szent Pál és Szent Bertalan apostolok.
6. Damaszkból készült fehér dalmatika, vöröses béléssel.
7. Félselyemből két fekete dalmatika piros vonalakra szőtt aranyvirágokkal.

III. A csanádi zárda.

1. Selyem atlasz zöld oltárfüggöny, piros selyem és aranyfonalakkal átszőtt virágokkal. Bélése fehér.
2. Aranypajzsokkal átszőtt fehér damasztk oltárfüggöny. Bélése vöröses.
3. Piros fonalakkal átvert félselyem fekete kazula aranypajzsokkal díszítve. A kereszt egyszerű és zöld selyemből van.

IV. A bátori zárda.

1. Atlaszselyemből készült, violaszínű oltárfüggöny, violaszínű béléssel. Középen sugarakkal díszített kereszt ezen felírással: Oh mily irgalmas, igazságos és türelmes az Isten! — A kereszt alatt a Báthoryak címere látható.
2. Félselyemből készült és arannyal átszőtt fehér oltárfüggöny. Az egyik lecsüngő részén látható Krisztus temetése oláh betűkkel, a másikon Krisztus felfeszítése. Bélése fehér.
3. Damaszkból készült oltárfüggöny. Bélése fehér.
4. Fehér damasztk rövid oltárfüggöny. Bélése fehér. Táblákra van osztva. A fehér táblában arannyal átszőtt rózsák láthatók, a többi tábla arany, piros, fehér és violaszínű himzés.
5. Félselyem hosszú piros oltárfüggöny, aranypajzsokkal sűrűen átszöve.
6. Damaszkból fehér oltárfüggöny, aranypajzsokkal átszöve. Vöröses béléssel.
7. Damasztk piros kazula, violaszínű béléssel. Szép kereszttel, amelynek felső részén két angyal szolgálata mellett Szent József eljegyzése Szűz Máriával; lejjebb két-két szűz.
8. Violaszínű virágokkal átszőtt violaszínű félselyem kazula. A kereszten a fölfeszített Jézus, fölötte az Atya Isten, alatta Szűz Mária, Szent József és Szent Anna, ez alatt Jesse.
9. Atlasz selyemből készült piros kazula, violaszínű béléssel. A félselyemből készült violaszínű kereszten öt görög szent van; az utolsó Szent Miklós. Bélése fehér.
10. Félselyemből készült zöld kazula, vöröses béléssel. A kereszten Szent Kristóf két más szenttel, Szent Borbála és Szent Mihály láthatók.
11. Félselyem zöld kazula, vöröses béléssel. A kereszten látható Szűz Mária látogatása Szent Erzsébetnél, az angyal üdvözli Szűz Máriát, Krisztus születése, az Egyiptomba való menekülés, körülméltés és Jézus bemutatása a templomban.
12. Piros virágokkal átszőtt fekete félselyem kazula, kopott, vöröses béléssel. A kereszten látható Krisztus, amint oldalsebéből vér folyik; mellette két angyal; azután Szent Péter és Pál apostolok.
13. Atlasz selyemből violaszínű kazula; bélése vöröses. A kereszten van egy ismeretlen szent, azután Szűz Mária két szűzzel, alul más négy szűz.
14. Arany, fehér és zöld pajzsokkal átszőtt piros selyem kazula, violaszínű béléssel. A kereszten látható a Szentháromság és Krisztus szenvedésének jelképei.

15. Aranyszálakkal átszőtt violaszínű félselyem kazula, vöröses bé-
léssel. A kereszten látható a Szentháromság, oldalán két-két angyal, úgy-
szintén a Felfeszített lábainál is; azután Mária Magdolna és Szent András
apostol.

16. Félselyem zöld kazula, sárga béléssel. A kereszten van a Meg-
feszített, körülötte a négy evangélista. A kereszt tövénél áll Szűz Mária és
Szent János evangélista.

17. Fehér sárga és zöld selyem pajszokkal átszőtt, piros, vastag
selyem kazula, violaszínű béléssel. A kereszt aranyszálakból készült és
görög munka. Rajta látható Szent Gábor, Krizsó, Nazianzényi Gergely, Cyrill
és Demeter.

18. Ezüst pajszokkal átszőtt piros damaszk kazula, violaszínű bélé-
ssel. A kereszten láthatjuk Szent István magyar királyt, két oldalán angyallal
továbbá Szent Lászlót, Szent János evangélistát, kevés gyönggyel.

19. Félselyem violaszínű kazula vöröses béléssel. A kereszten Szűz
Mária, egyszerű kivitelben; a kereszt szögleteiben szüzek.

20. Virágos félselyem piros kazula, vöröses béléssel. A kereszten
Szűz Mária látható hosszú sugarakkal; alatta kis kereszteske ezen fel-
irattal: Mily irgalmas, igazságos és türelmes az Isten! — Utána ismét egy
kis kereszteske ugyanazon felirattal. A kereszt tövénél van a Báthory-
család címere.

21. Ezüst pajszokkal átszőtt violaszínű selyem kazula. A kereszt piros
köröskörül telve aranysugarakkal. Középen van a Felfeszített, szép munka;
van rajta néhány gyöngy. A Felfeszített felett pelikán látható. A kereszt
tövénél a Báthory-család címere. Bélése violaszínű.

22. Kopott, félselyem fekete kazula, vöröses béléssel. Keresztje görög
munka, régi szokás szerint van rajta 10 hímzett szent.

23. Violaszínű átszőtt félselyem zöld pluviale; kappáján arany rojt
van lecsüngő selyemszálakkal. Bélése violaszínű.

24. Pajszosan zöld és fehér selyem szálakból szőtt, azután arany-
pajszokkal átszőtt piros selyem pluviale, violaszínű béléssel. A kappán
nincsen rojt.

25. Aranyszálakkal átszőtt félselyem piros pluviale, violaszínű béléssel.
A kappán hamuszínű rojt van, lecsüngő selyem szálakkal.

26. Sárga selyem pajszokkal átszőtt selyem atlaszos violaszínű plu-
viale, vöröses béléssel. A kappán nincsen rojt.

27. Félselyem zöld pluviale vöröses béléssel. A kappán nincsen rojt.

28. Közönséges violaszínű pluviale vöröses béléssel.

V. A szegedi zárda.

1. SelyemAtlaszos piros olfárfüggöny, violaszínű béléssel.

2. Aranyvirágokkal átszőtt félselyem piros pluviale. Mindkét oldalán
széles szegély van, amelyeket arany és ezüst fonalakkal hímzett apostolok
és virágok díszítenek. A kappán arany és ezüst fonalakkal hímzett Isten
Bárnya látható. A rojta kristályból van, amelyből egy másik nagy és
három kisebb rojt ereszkedik le; aranyfonalakkal vannak összeállítva és
lecsüngő selyem szálakkal ellátva.

VI. A visegrádi zárda.

1. Damaszkból készült piros oltárterítő, aranypajszokkal, bélése
vöröses.

2. Damaszkból készült fehér oltárterítő, régi. Bélése vöröses.

3. Damaszkból készült oltárterítő, nagyobb aranypajszokkal. Bélése
fehér.

4. Damaszkból készült fehér kazula aranypajzsokkal. A kereszt aranyból himzett szent látható. Bélése vöröses.
5. Damaszkból készült fehér velum; már kopott. Bélése vöröses.
6. Felsőyemből készült piros velum, vöröses béléssel. Régi.
7. Felsőyemből készült piros könyvtartótakaró.

VII. A gyulai zárda.

1. Felsőyemből készült piros oltárterítő, kopott, piros pajzsokkal táblakra osztva. Bélése fehér.
2. Felsőyemből készült fekete kazula piros-virágos alapszínnel. Bélése fehér. Keresztje violaszínű felselyemből van; alapszíne arany.
3. Felsőyemből készült violaszínű kazula. Bélése fehér. A kereszt felett van a pelikán fiaival, alatta a Felfeszített Szűz Máriával és Szent János evangelistával; ez alatt Szent Péter és azután egy másik szent.
4. Damaszkból készült violaszínű kazula. Aranyos kereszttel, két újni szélességben. Bélése vöröses.
5. Felsőyemből készült zöld kazula, fehér béléssel. A kereszt alatt a Fölfeszített, alatta Krisztus szenvedésének összes jelvényei.
6. Felsőyem fekete kazula, vörös pajzsokkal. A kereszt arany szövésű két újni szélességgel.
7. Felsőyemből készült pirosszínű kazula, valódi aranyfonalas alappal, vöröses béléssel. A kereszt aranyszövés és két újni széles.
8. Damaszkból készült fehér kazula, fehér béléssel. Keresztjének felső részén Szűz Mária képe, egyszerű, szép munka. Szélein és alsó részén más szüzek képei.
9. Virágos felselyemből készült violaszínű pluviale, violaszínű béléssel. A kappán nincsen rojt.
10. Damaszkból készült piros pluviale, violaszínű béléssel. A kappán két barnaszínű rojttal, lecsüngő selyemszálak nélkül.

VIII. A tatai zárda.

1. Virágos felselyem fekete oltárfüggöny kopott fekete béléssel.
2. Felsőyemből készült, vörös és aranyos pajzsokkal díszített kazula, vöröses béléssel. A kereszt vörös felselyemből van fehér alappal és zöld pajzsokkal díszítve.
3. Damaszkból készült fehér pluviale, vöröses béléssel, a kappán nincsen rojt. Kopott.
4. Felsőyemből készült fekete pluviale pirosas pajzsokkal. A kappán arany és selyemből font rojt van lecsüngő selyem szálakkal.

IX. A kusali (kőszáli) zárda.

1. Damaszkból készült piros kazula, aranypajzsokkal. A kereszt piros felselyemből és aranypajzsokkal átszőve. Piros béléssel.

X. Az esztergomi zárda.

1. Felsőyemből készült violaszínű kazula, fekete béléssel. A kereszt sűrű aranyfonalakkal szövetett. Hajdan egészen díszítették a gyöngyök és 9 darab négyszögletes drága kő. Ezeket a tévhitűek vagdoszták le.

XI. A nagybányai zárda.

1. Felsőyemből készült piros oltárfüggöny; az egész sűrűn át van szövve sűrű aranypajzsokkal. Bélése vöröses.
2. Felsőyemből aranyfonalakkal egészen átszőve, zöld virágokkal és

beszőlt aranyrózsákkal díszítve, vöröses béléssel. Keresztje arany fonalak-
kal.

3. Félvásznonból készült zöld kazula, az egész aranyfonalakkal át van
szöve. piros, zöld és violaszínű selyem virágokkal díszítve. Bélése vöröses.
Keresztje zöld damaszkból készült, de egyszerűen himzett, ön és bádóg
darabkákkal, valamint fehér rózsákkal díszítve.

XII. A pesti zárda.

1. Damaszkból készült fehér kazula, vöröses béléssel. A keresztben
van Szűz Mária, mellette két szűz, alul két más szűz, himzett.

2. Damaszkból készült piros pluviale, violaszínű béléssel. A kappa
violaszínű, rajta négy aranyhímzésű madár látható. Valószínű, Mátyás
király ajándéka. Rojtja barna kőből van lecsüngő szelyemszálakkal.

XIII. A csekei zárda.

1. Félselyemből készült zöld kazula, fekete béléssel. Keresztje piros
félselyemből való sűrűn átszőtt aranyfonalakkal.

2. Selyem és arany fonalakból átszőtt, különféle színű kazula. A
kereszt piros selyemből készült.

3. Virágos félselyemből készült kazula, vöröses béléssel. A keresztben
látható Szűz Mária, két oldalán angyal, alatta Szent Katalin és Szent
Dorottya.

XIV. A tövisi zárda.

Az oltárfüggöny piros részének van három táblája; a középen van
piros félselyem, a két végtáblája különféle színű, gyéren átszőtt arany-
szálakkal. Kopott. (Folyt. köv.)

Az Eucharisztikus Kongresszus felemelő ünnepségeiről

az idő rövideje miatt csak következő számunkban írhatunk.
Krisztus diadala csodás erővel indult el és egyre nagyobb kö-
rökben hódította meg a lelkeket . . .

A három szűrő.

Egyszer Socrateshez nagy futva jött egyik barátja és felindultan mondta:

— Valamit el kell neked mondanom!

— Megállj, — szólt rá a böles, — mielőtt beszélni kezdenél, felelj,
átszűrted-e a három szűrőn mondanivalódat?

— Három szűrőn?

— Igen, barátom! Nézzük csak, hogy az, amit nekem el akarsz mon-
dani, átment-e a három szűrőn. Az első szűrő az igazság. Meggyőződte-e
arról, hogy igaz az, amit elmondani készülsz?

— Nem, de úgy hallottam és . . .

— Hm, no de a második szűrőn bizonyára átszűrted? Ez a jóság
szűrője. Ha már nem bizonyíthatod, hogy mondanivalód igaz, felelj, hogy
legalább jó-e?

— Nem, sőt ellenkezőleg . . .

— Hm, hm — csóválta fejét Socrates, — hát akkor lássuk a harmadik
szűrőt. Szükséges-e elmondanod azt, amit hallottál és annyira felizgatoit
léged?

— Szükségesnek éppen nem szükséges . . .

— Nos, kedvesem, ha mondanivalód se nem igaz, se nem jó, se nem
szükséges, akkor tedd el magadban és ne terhelj vele sem engem, sem
magadat.

SZENT FERENC VIRÁGOSKERTJE.

Az Ifjúság számára.

A terciárius ifjúság levelesládájából.

Szent Ferenc Atyánkban szeretett Testvérem!

Én úgy hiszem, mert úgy tapasztaltam: a többre, jobbra, nagyobbra törekvő embereknek nem korbács, parancs vagy erőszak az emelőereje, hanem az élet és a példa!

Íme ez a Szent Ferenc Atyánk nagy lelkének, történelemcsináló egyéniségének a jelentősége. Bűnletarolta világunk nagy, szépítő kertésze O, aki örökifjú szellemének harmatával neveli szépséges virágoskertjének: a III. rendnek ifjú virágait.

Mi ez a szellem? Élet és stílus, sőt a kettő együtt: életstílus! Értékelés és gondolkodás. Teljes odaadás, eljegyzettség a halálig a „nagy, szép és jó” hármias eszményével. Ez a szellem: Isten szolgálata, derűsen és tevékenyen! Rendjébe lehelt szelleme: mindenkinek mindenévé lenni, mindenütt és mindenben meglátni a jó Istent, s keresni mindig az istenit, a jobbat!

S ha a mi nagy Prohásztkánk szerint „az ember nagysága eszméitől függ.” — meghatározhatod magad is, drága Testvér, lelked és életed igazi értékét. Nézd, én úgy képzelem ei jó lelkedet, mint amely tele van valamivel, valami benső tartalommal, vágygal, buzgósággal: Több akarok lenni, nagyobbat akarok tenni a jó Istenért! . . . Ezt nevezem hivatásnak. Mennyi ember lelke feszül az ilyen nagyobbra-születés vágyától; érzik, hogy a jó Isten különösebb, fenségesebb feladatot szánt nekik az életben. Úgy dolgoznának, úgy tevékenykednének, de nem találnak keretet, a külső forma hiányzik életükből. Megvan a belső teltrekeszség, csak hallani és hinni nem tudják a magasságok szeretetére hívó isteni sugallásokat.

Ilyen lángolóknak látom én a Te lelkedet is, jó Testvérem, s úgy szeretném, ha a lángbuzgalmadnak megfelelő külső keretet megvalósulva boldogan találnád meg Szent Ferenc Atyánk III. rendjében. Ne tagadd le tehát a Gondviselésnek jóságos jobbkezét abban a tényben, hogy itt vagy s ezzel Isten útján haladsz. Nem mondom, hogy minden tekintetben mintaszellemű testvéreket látsz, vagy hogy akik között élsz, azok jó szeráfi Atyánk szellemének mind igaz képviselői; bizony sokkal több a hiány, mint a megvalósított eszmény! Ha azonban „hivatás” hozott ide, meggyőződésem, mert ezt élem én is, — hogy lelki kielégülést, békét, boldogságot fogsz találni a szeráfi szellemű életstíl követésében.

Most a magasságok szeretetére, az emelkedett lelkület elsajátítására

hívom fel, Testvérem, figyelmedet. Úgyis túlon-túl sok az alacsony gondolkozású, sekélyes lelkű ember. A megszokottság lagymataggá teszi a lelkét, az öntudatlanság értéktelenné az élet legnagyobb és legszebb tényeit. Ezért gyönyörű tettet viszel véghez akkor, amikor szent kötelességgel jobban az Éghez kötöd magad; — de átélni e tettet, tudatossá váltani az ezzel járó lelkület magasztosságát, — ez még gyönyörűbb s az előbbit is értékesítő tény!

Aki tiszta levegőt akar színi, ajánlom neki a magasságok légkörét, menjen a Magas Tátrába vagy az Alpokra . . . Aki jó tüdőkúrát akar venni, azt erősíteni: fenyves erdőbe menjen . . . Aki páratlan panorámában, kilátásban óhajt gyönyörködni: minél feljebb, kilátóból nézze a világot . . . Érted, lelkem jó Testvére, miért ajánlom én Neked életkeretül a terciárius, evangéliumi életmódot? ! . .

Am ez az életstíl föltételeket kíván és feladatokat ró Reád. Föltételei: törhetlen lelkesedés az eszméért és a tevékeny életrealizáció. Ez pedig egész embert jelent! Hiszen nincs hit, meg emberi eszmény sincs vértanúság nélkül, mert e földön csak az az eszme maradandó életű, amelyért van, aki meghalni is tud! . . Hivatásos feladatod pedig: a szellemnek érintetlen élése. Az olasz fascizmus alapításának 13. évfordulóján Mussolini tudtára adta a világnak azt a minden dicséretnél nagyobb tudatot, amely szerint abban a szervezetben még állandóan „az első napok érintetlen szelleme él”. A „világ” szelleme is érint bennünket, töri lelkünkben a katolikus öntudatot és meggyőződést. Hivatásunk: bátran kiállni, s vállalni a „mi életünk” tudatos hirdetését a keresztény életben.

Ifjú Testvérem! Ne légy hát soha méltatlan önmagadhoz. Kiki sajátját árulja! . . Gyávaság követni mást, mint a benső meggyőződést. Ne jászunk az életünkkel színházat: csak bensőnket kifelé! . . De légy egyben méltó ahhoz az eszményhez is, amelynek harcosává, apostolává szegőd-tél, s ahhoz az intézményhez, renchez, amely magáénak ismer. A rendi testvér maradjon mindenütt és mindenben az! Társaságban, beszédben, megjelenésben . . . Hidd el, Testvér, hogy a jó Isten hívott Szent Ferenc által arra, hogy új fényt, új stílt, új szépséget adhass életednek és másoknak is . . . Fel tehát szent harcra, a korhadt, poshadt mai korszellemet megvetve egy táborba! Velünk az Úr és a szeráfi Atyánk, a mi evangéliumi Vezérünk! Induljunk tette és életre! Aki velünk akar jönni, jöjjön bátran a mi zászlónk alá!

P. Sall Szilveszter ofm.

KÉRJÜK AZ IFJÚSÁGOT.

kezdje meg maga is az ő kérdéseinek megbeszélését ebben a rovatban!

Kérdezek, felelj!

Hol éri el Szt. Ferenc Istenért égő szeretete a csúcspontot?

Alverna hegyén, a szenvedés után való sóvárgásban. — Szt. Ferenc nemcsak elvállalja a fájdalmat, hanem szívesen veszi és megszereti.

Ha a szentek szellemét egy-egy fával jelképeznénk, Szt. Ferenc fája okvetlen a fenyőfa lenne. Fenyőfa szűrős tűlevelekkel. A kis tűhegyek összeforrtak az élő fával. A szenvedés, az áldozatosság vágya és szeretete összeforrott Szt. Ferenc lelkével. — És én? Nehezen húzódozva viselem a keresztet, vagy megcsókolom érte a jó Isten kezét?

Új kérdés: Miben nyilvánul Szt. Ferenc Atyánk mindennapi életében a szenvedés szeretete?

Rendi élet.

A csik-szépvízi terciárius község Isten bőséges kegyelmével az 1937. évben is ferences szellemben igyekezett megfelelni célkitűzéseinek. Rendiközségünk az év minden hónapjának havi gyűlést tartott. Gyűléseinben a rendi testvérek úgy a helybeli, mint a szomszéd községek csaknem teljes számban vettek részt. A rend teljes érdeklődő hitközségi hívekkel a megjelentek száma 75 és 100 között mozgott. Havi gyűléseinket rendszerint a hónap 3-ik vasárnapján délután, vacsernye után a plébánia tanácstermében tartottuk meg áprilisi hónapjáig, — május hónapjától kezdve pedig, miután a hatóságok gyűlés tartását betiltották a templomban közös ima-órát végeztünk. A rendi testvérek minden eljárásban, gondolkodásban az elmúlt év folyamán hűek maradtak kitűzött céljukhoz és szeráfi Atyánk szándékához. Jellemző tulajdonságuk: az egyszerűség és alázatosság. Egy lépést sem kívánnak letérni a ferences szellem útjáról. Azért mi is hálás szívvel mondunk köszönetet az Úr Jézusnak, hogy rendünk irányítását jóságos Főtisztelendő Timár Sándor plébános úr vezeti. Sok lelki hasznot merítünk mindnyájan általa; ott látjuk mindenütt, ahol a lelkeknek érdekében dolgozni lehet. Bőségesen részesülünk oktatásban a harmadikrend szabályairól, — életünkbe vágó nagy jelentőségüket ismerteti különböző megvilágításban. Havonta végeztetünk szentmisét a rendi tagok szándékára és ugyanakkor közös szentáldozáshoz is járulunk. A rendi testvérek majdnem mind napi áldozók. — Továbbá Pöt. Timár Sándor plébános úr kezdeményezésére adventben (november 29-ától december 24-ig) a „Szállást keres a Szent Család“ című füzet szerint 26 családnál végeztünk ájtatosságot. Lélekemelő látvány volt minden este 6 órakor, esti harangszókor nemcsak a közeli szomszédok, hanem 60—100 hívőnek összejövele annál a családnál, amelynél már egy napot időzött a Szent Család képe. Imában elbűsűztak a háziak a Szent Családtól, azután énekszóval, gyertyafény mellett elkísértük a szent képet új otthonába. Könnyekig meghatva kérdezte a házigazda, honnét van az, hogy az én Uram anyja, szent gyermeke és az isteni Gyermekek szállást vegyenek az én házamnál? — Az ösz-

szegyültek elvégezték a szentolvasót és minden tized után énekeltek. Minden este a karácsony és a Szent Család várásának édes érzetével osztalt szét. Igen sokan pedig lelkükben készítették otthon a szállást kereső Úr Jézusnak a szent gyónás és áldozás által.

A lelki élet mélyítését célzó minden hitközségi megmozdulásból kivette részét a rendiközség. Ott vannak a rendiek a hónap első vasárnapján a szentségimádásnál. — A hónap első péntekét plébános urunk éppen a terciáriusok és a többi vallásos egyletek tagjainak tömeges megjelenése és támogatása mellett emelhet fel ünnepi rangjára; elsőpénteken is közös szentáldozáshoz járulunk. — Rendesen végzik az év minden csütörtökén éjjel 11—12 óráig beosztás szerint a sorra kerülő családok a náluk összegyűltekkal az éji szentségimádást. Nagybőjtben részt vettünk a pénteki és vasárnap délutáni keresztúti ájtatosságon. Nagypénteken hajnalban kinn a szabadban a Kálvária-úton is elvégeztünk keresztutat a hívek számainak résztvételével, hogy hódoljunk az érettünk szenvedő Úr Jézusnak. Május és június hónapban nagy szárazság idején minden vasárnap esti harangszó után a templomban közös ima-órát tartottunk áldásos esőért, és a Kálvária-úton szept. hó 19-én Szentkereszt fölmagasztalásának tiszteletére elvégeztük a keresztutat.

Részt vettek a rendi testvérek annak a lelki csokornak gyűjtésében, amelylyel szentséges Atyánk 80 éves születése napján és beteg főpásztorunk 40 éves püspöki jubileumán kedveskedtek a katolikus hívek. A lelki csokor Szépvízen együttvéve volt: 1237 szentmise hallgatása, 33 szentmisemondása, 236 szentáldozás, 1560 szentséglátogatás, 1475 tized olvasó, 2934 más ima és 96 jócselekedet.

A Credó-napot 24 órás szentségimádással, közös szentáldozással és ünnepélytel tartotta meg a hitközség; résztvettek a rendiek is. Ugyancsak ott voltak a rendi testvérek a szentsírnál végzett közös imaóránál is. Résztvettek a rendiek a március 14—24-ig a férfiak és nők részére külön-külön tartott 5—5 napos lelki napokon is. A rendiközség a brassói kat. nagygyűlésen is képviseltette magát 4 testvérrel.

Tevékenykedtek a terciáriusok a

többi vallásos egyetek működésének előmozdítása terén is. Mindenterciárius tag részt vesz az élőrózsafűzér társulat havi titoksorsolásán, végzi az élő szent keresztútjának reá eső állomását, segíti az oltáregyleti tagokat a templom gondozásában, az oltárok díszítésében, az évente kétszeri templomi nagy takarításnál, és az egyházi ruhák javításával a munkadélutánokon. A szent kereszt szövetség tagjaival karöltve gondozza és díszíti az útmienti kereszteteket.

Az első áldozók közös reggelijéhez a rendi testvérek is hozzájárultak szeretet-adományaikkal.

A csiksomlyói rendi-otthon építésére hozzánk küldött kisorsolándó kézimunka listán 42 számmal közreműködünk.

Július 14-én nagy ünnepe volt Szépviz község és vidéke egész társadalmának: méltóságos Kovács Mihály eszperes urunk aranymiséjét tartotta. 50 év! Meghatott lélekkel álltunk meg ezen évszám előtt. Egy ötvenéves papi életnek minden fáradozása, küzdelme, szenvedése, harca, s talán csak igen kevés jutalma árad felénk e számokból. Egy jó papnak az ötvenéves múltja vonul el szemünk előtt, és az ünneplő közönség között nem utolsó helyen, mi rendi testvérek is hátalatt szívvel mondtunk köszönetet az egek Urának, hogy e jelentőségteljes évszámot neki, és vele együtt nekünk megérni engedte. Rendiközségünk terciárius testvérei szentáldozáshoz járultak, és velünk együtt számosan ajánlották szentáldozásukat az aranymiséért. Lelkünkben egyszerűen buzgó ima száll az ég felé, hogy jóságos aranymiséis lelki-atyánkat éltesse továbbra is közöttünk.

Rendiközségünknek összesen 43 tagja van: 10 férfi, 28 nő, és 5 újonc. Igazgató: Főtisztelendő P. Benedek Fidéi, Somlyó.

Pénztárunk: havi gyűlésünk alkalmával perselypénzből bevétel 1070 lei, kiadás 660 lei, pénztári maradvány 410 lei.

Közleményemet ezzel a fönséges jelszóval végzem: „Mindent Isten nagyobb dicsőségére!” Amit csak véghez vihettünk, mindennek egyetlen célja van: Isten dicsőségének terjesztése! Csik Szépviz (Frumoasa)

Gergely Ignác
világi előljáró.

Mezőkövesd 1936 jún. 21-én mutatta be P. Frech Ottó h. igazgató a feren-

ces-otthon újonnan emelt oltárán az első szt. mise áldozatot. Ezzel a mezőkövesdi terciárius testvérek rég óhajtott, forró vágya teljesült. A kapolna zsúfolásig megtelt. Az új oltár valószínűleg díszítése által. Megható és feledhetetlen élmény marad az az örövendetes buzgó áhított pillanat, amidőn megszólalt a kis csengő hangja és jelezte a misézó pap jövetelét. Fölhangzott a testvérek ajkáról az ének: „Bemegek szent templomodba.” Leírni nem lehet azt az örömet, amidőn áhítatos csöndben, 185 megilletődött testvér járult a szt. áldozáshoz.

Nagy köszönettel tartozunk az akkori igazgató atyának P. Ungváry Antal provinciális úrnak, aki az ügyet magáévá tette és az engedélyt kieszközölte. Szintén nagy köszönetet mondunk szeretett plébános urunknak, Dr. Csepela Lajos apát-kanonok úrnak, aki nemcsak elősegítette az engedélyt, hanem még oltárral is megajándékozta a rendi testvéreket. Ugyancsak ezúttal is köszönetet mondunk az alábbi testvéreknek, akik az oltár fölállításához hozzájárultak: Molnár Józsefné miseruhára 70 P. és egy misekönyvre 60 P. Kaló Mária oltárterítőre 60 P. Ádám Mátyásné misekönyvre 90 P. öz. Barci Mihályné, öz. Szabó Józsefné áldoztató kehely 80 P. Kisspál Józsefné lila oltárterítőre 40 P., Papp Mihályné csipke oltárterítőre 40 P., Hajdú Mártonné felső oltárterítőre 20 P. Bándi Melitta négyszólamú csengőt vett. Ezúttal köszönetet mondunk azon testvéreknek, akiket helyszűke miatt nem említhetünk meg, de különösen Kaló József előljáró testvérünk és Molnár Gáspárné előljáró nővérnek, akik a rendi ügyekben oly sokat fáradoznak. Minden hó 3. vasárnapján reggel 6 órakor van szentmise a Ferencesotthon kapolnájában. 160—200 rendi testvér járul ilyenkor szentáldozáshoz. A rendi gyűlés napján délután szeretett rendi igazgató atyánk, P. Szedő Dénes lélekbeemelő beszédben oktatja és buzdítja a testvéreket. Minden évben lelkigyakorlatot tartanak a r. testvérek a Ferencesotthonban. 1936 január 16., 17., 18-án P. Fech Ottó ofm. a tökéletesebb életért. 1937 jan. 14., 15., 16-án P. Szedő Dénes rendi igazgató atyánk a gyónásról tartott üdvös és tanulságos oktatásokat. 1938 jan. 14., 15., 16-án P. Szalay Szalvator ofm. teológiai tanár az Eucharisztiaóról beszélt. 278—285 rendi testvér példás viselkedéssel, odaadó

figyelemmel hallgatta az értékes beszédekét.

A főbb ünnepeken és minden hó 2. vasárnapján énekes szentmisét végeztek az élő rendi testvérekért, az utána következő napon pedig a meghalt rendi testvérekért.

A *szegénygondozó szakosztály* hűsvétkor, Szent Ferenc, Szent Erzsébet napján, karácsony ünnepe előtt, minden évben a szegények között kiosztást rendezett. 18—20 szegénynek jut kg. lisztet, 4 kg. zsiradékot, 50 kg. babot, 80—100 drb. tojást, 2—3 öltöny ruhát és lábbelit

Pénzbeli segélyt évente 150—160 pengőt juttatunk a szegényeknek. Ezt az összeget és anyagot a tehetősebb testvérek hozták össze.

Az oltárgondozók a szentsír, a betlehemi barlang díszítéséhez és a plébániai templom főoltár állandó díszítésére évente 110—120 pengőt költenek.

8 beteglátogató nővér keresi föl a betegeket és a végső szentségek vételejére serkenti őket.

Ferences Közölny 35, a Szentföld 25, az Isten Dalosai 70 példányban jár.

Évente 180 ferences naptárt árusítottak el a testvérek.

Pogány gyermeket váltottak ki Paktai Pálné és Gyenes Katalin.

Lajos 1. jegyző.

VÁC. Harmadikrendiek száma 44. (5 férfi, 38 nő és 1 újonc.).

Harmadikrendi igazgató: P. Herr Leó. Elöljáró: Maklári Lajos, Balázs testvér, elöljárónő: Hóvnyes Antalné, Klára nővér.

A harmadikrend hosszú idő után, 1937. június hó 6-án tartott rendkívüli ülésén elöljárói tanácsválasztást tartott. Az új elöljáróságtól nagy bizalommal reméli a szeráfi tevékenységbe való bekapcsolódását, önmagának belső és külső megújulását, valamint a legfőbb rendi regulának: Isten mindenek feletti szeretetének követésére való vezetését.

Jelenleg a testvérek és nővérek buzgalommal készülnek a rend templomának, főtisztelendő igazgató atyánk által kezdeményezett külső és belső tatarozásához szükséges filléreknél az egész vármegye területére kiterjedő gyűjtésére.

A megfeszített Krisztus kegyelmétől bizalommal reméljük mindezeknek megvalósítását.

Titkár testvér.

Szerkesztői üzenetek.

Panaszkodó. Nem mindig van annak igaza, aki másra panaszkodik. Legyen magával szemben őszinte, és gondolja meg, mit tenne az illető helyzetében. A baj itt az, amit már Szt. Pál kifogásolt: Egyik Péteré, a másik Pálé... Pedig mindnyájan csak egyé vagyunk: Krisztusé! Ha új igazgató, új elöljáró veszi át a rendi-köztség vezetését, akkor nem az a helyes, hogy mindig a régít emlegetjük, hanem az a szigorú kötelesség, hogy a jelenlegi igazgató és elöljáró utasításait tartjuk szem előtt. Az meg egyenesen nagy hiba, ha az újakat úgy bíráljuk, hogy a „régiek érdemeit” az újak rovására növeljük! Mindenkiben van érány is, meg hiba is. A terciárius az elöljáróságban nem a gyarlóságot figyeli, hanem inkább utasításait várja. A rendiek sohse tévesszék szemük előtt különösen azt, hogy nekik a Szent Atya kifejezett parancsa és a szabály szelleme szerint is a Főtisztelendő Plébános Urak segítőitársaivá és jobbkezeivé kell nemesülniök, még áldozatok árán is. Ahol ez nincs meg, ott a rendiek nem állanak a terciárius szellem magaslatán, sőt az a veszély fenyegeti a rendiköztséget, hogy előbb-utóbb feloszlik. Ha félreértések merülnek fel, akkor legyen annyi alázat a terciáriusban, hogy *hogyan őszintén és kellő tisztelettel igyekeznek a nehézségeket eloszlatni.* Ha pedig nem sikerült kísérlete, akkor is gondol Szt. Ferenc Atyjára, aki neki lelkére kötötte, hogy az Anyaszentegyházzal és annak képviselőivel szembe soha és semmi körülmények között ne helyezkedjék, hanem inkább ellenkezőleg mindenütt és minden körülmények között védelmükre kelljen! Nem azért vannak a terciáriusok, hogy bírálgassák felettéseiket, hanem hogy áldozatosán, türelemmel és szeretettel segítsék őket a nagy cél elérésében: az Isten dicsőségének előmozdításában és a lelkek megmentésében. Aki más úton jár, az téved! Az Egyházzal együtt és vele megértéssel dolgozzunk, hogy az Evangélium boldogító szelleme minél több szívet meghódíthasson. Ezen szempont előtt minden kis hiúságnak, egyéni törekvésnek és érvényesülésnek félre kell állnia. Ne panaszkodjék, hanem ilyen szellemben cselekedjék! Ha pedig erre nincs ereje, akkor szálljon magába és maradjon egyszerű közkatonára, mert aki vezető szeretne lenni, annak sokat kell túrnie, körültekintő belátással lennie, és mindig azt hangoztatnia: Hallgassuk meg az ellenkező véleményt is, mert hátha nem nekem van igazam!

LINKE URI DIVAT

MARGIT-KÖRÚT 51. SZ.

Atrium mozgó mellett!

TELEFON: 153-719.

Férfi fehéreneműek, divatcikkek, pyjamák, házi kabátok, nyakkendők, zsebkendők, stb. nagy választékban olcsó és jó minőségben.

Hozott anyagból fehérenemű varrását is vállalom.

Lenkei Lajos Béla

ÓRÁSMESTER, ÉKSZERÉSZ

BUDAPEST, II.,

MARGIT-KÖRÚT 18 SZÁM.

Ezüst, aranyékszerek, órák!

Olcsó bérnialási

ajándéktárgyak!

Órajavítások jótállással!

Alapítási év: 1903.

TRUNKHAHN SZÖVET
ÖNMAGÁT AJÁNLIJA...

*Közvetlen
a gyártól vásároljon
gyapjúszövetet!*

KÉRJEN MINTÁKAT
TARTÓSSÁGI GARANCIA

ELADÁS: IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8. VI. TERÉZ-KRT. 8.

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LEVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRA!

Ápoljuk a jó zenét! Zene ápolás — lelki ápolás
Közismert és a legjobb

Harmóniások

nemes orgonahanggal házi használatra, iskolák-, dalárdák-, templomoknak.
Magyarországban vezető harmóniumcég, legnagyobb harmóniumraktár:

Hörl Nándor

Budapest, II., Török-utca 8. szám.

Telefon: 516-52. — Fizetéskezdmény! — Sürgőncím: Harmonhörl.

A szerkesztésért és a kiadásért felelős: P. MAJSAI MÓR O. F. M. szentföldi biztos.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XII., Heinrich István-utca 3-5.
Kiadótulajdonos: A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett ferences rendtartomány.

Kapisztrán-nyomda Vác. Printed in Hungary. Művezető: Farkass Károly.

Terciárius naptár 1938 június hóra.

1. Mer. Szent Angela III. sz. *TBvil.*
2. B. Herkulán, Félix és János I. r. hv. *TBvil.*
3. Hisp. B. András I. r. hv. *TBvil.* Elsőpéntek.
4. Pünkösöd bőjtje (szigorú bőjt).
5. PÜNKÖSD ÜNNEPE *AF. TBvil.*
8. és 11. kántorbőjt (enyhített); 10-én kántorbőjt (szigorú bőjt).
12. SZENTHÁROMSÁG VASÁRNAPJA *AF. TBvil.*
13. Pád. Szent Antal I. r. hv. *TBvil.*
15. ÜRNAPJA *AF. TBvil.*
17. Szent Teofil I. r. hv. *TBvil.*
20. B. Michelina III. r. özv. *TBvil.*
24. Jézus szent Szíve ünnepe *AF. TB.*
29. Szent Péter és Pál apostol *AF. TB.*

Erénygyakorlat e hóra: Eletünk célja, hogy hasonlókká legyünk Istennek. Tegyük meg az első lépést: reggel-este, és különösen a szentáldozás pillanatában: ebbe a Tükörbe nézni! És minél löbbször tekintünk bele, annál inkább megismerjük az Istennek Jézus Szívének fonséges erényeit. Gyakran tisztítsuk meg szemünket a bűnös gondolatoktól, könnyeivel, hogy minél alázatosabban emelhesük tekintetünket a Szentséges Képre! Vessük mélyen szívünkbe, hogy egész valónk Szerinted imádja, szeresse a mennyei Atyát és akit Ő küldött: Jézus Krisztust, és benne a megváltott lelkeket!

Terciárius naptár 1938 július hóra.

1. Jézus szentséges Vérének ünnepe. Elsőpénteki önfelajánlás *TBvil.*
2. Sárlos-Boldogasszony (Szűz Mária látogatása Szent Erzsébetnél) *AF.*
8. Portugáliai Szent Erzsébet özv. királyné III. r. *TBvil.*
9. A gorkumi vértanúk *TBvil.*
11. Giuliani Szent Veronika II. r. szűz *TBvil.*
13. Szolánói Szent Ferenc I. r. hv.
14. Szent Bonaventúra bíboros, egyháztanító *TBvil.*
16. Kármelhegyi Boldogasszony *TBvil.* (akik skapulárét viselnek).
21. B. Angelina III. r. özv. *TBvil.*
23. Brindisi Szent Lőrinc I. r. hv. *TB.*
26. Szent Anna asszony *TBvil.*
27. Martinengői Szent Mária Magdolna II. r. szűz, *TBvil.*

Erénygyakorlat: Szent Bonaventúráról mondja a himnusz, hogy mindenkinnek szívét megnyerte. Mivel? Beszédjét szelidség, modorát könnyedség és természetesség, egész lényét bizonyos krisztusi melegség járta át. Nagy tehetségét elrejtette szerény föllépése, külsejét vonzóvá tette angyali tisztaságának lelkülsége. És mindent csodás egységbe foglalt őszinte szeretete. Van-e nálad *egység?* Ne felejtse el, hogy a szeráfi lelkületnek alapja ez az *egységesség*! *közvetlen, meleg, és minden fölé emelő szeretet!*

A Ferences Közlöny előfizetési ára

Magyarországon negyedévre 0'90 P, Romániában és Csehszlovákiában egy évre 5'— P, Jugoszláviában egy évre 50 dinár, Amerikában egy évre 1'50 dollár.

Egyes szám ára: 30 fillér. Megjelenik havonta.

Lapzárta minden hó 12-én. — Megrendeléseket, reklamációkat a FERENCES KÖZLÖNY kiadóhivatala címére: Budapest, XII., Heinrich István-utca 3-4. sz. házban, kéziratokat és a lap szellemi részére vonatkozó leveleket pedig a FERENCES KÖZLÖNY szerkesztősége címére ugyanoda kell küldeni. — Kéziratokat nem adunk vissza. Lapunk közleményeit, cikkeit csak a szerkesztő külön engedélyével szabad más lapban megjelentetni, akkor is csak lapunkra való hivatkozással.

Postatakaréki befizető lapunk száma: 51.581. Telefon: 165.-6321